

CINE PLÂNGE CU LACRIMI DE POCĂINȚĂ, ACELA PLÂNGE CU LACRIMI DE STELE

Păcatele sunt acelea care desfigurează ființa umană. Dacă omul n-ar fi căzut în păcat, atât de luminoasă ar fi rămas fața lumii, încât în cea mai întunecoasă noapte de pe planetă, el s-ar fi deplasat într-o parte sau în alta fără să aibă nevoie de o candelă, de o lumânare... Fețele creștinilor sunt ca icoanele, peste care s-a așternut oboseala timpului. Mulți ani au trecut peste ele, încât, din timp în timp, trebuie să le dăm la un restaurator care să le redea adevărata lumină. „De aceea a venit Hristos, să spele obrazul nostru, ca să strălucească din nou.” Veți vedea cu toți câtă lumină 0este în Împărăția lui Dumnezeu, în Rai, din fața cea adevărată a omului. Ce este omul? Este chipul lui Dumnezeu. În toate bisericile noastre avem chipul lui Dumnezeu. Uitați-vă la chipul lui Hristos! Uitați-vă cât este de luminos! Locul meu nu este în întuneric. Locul icoanei mele, că și eu sunt o icoană ca un chip al lui Dumnezeu, nu este în întuneric. Și tu ești o icoană. Așa cum un sculptor ia o bucată de lemn și începe ușor-ușor să contureze un profil de sfânt pe ea, așa a luat Dumnezeu, dintru începuturi, o bucată, un bulgăre de țărână, l-a modelat,

apoi a suflat într-însul suflare de viață și iată prima icoană pe care a făcut-o Domnul! Și de atunci câte „icoane” n-a făcut Dumnezeu?

Dacă vă întreabă cineva câte icoane sunt în lumea aceasta, ce spuneți? Nu știți. În Biserica Ortodoxă parcă sunt câteva sute. De fapt, în lumea aceasta, sunt șapte miliarde de icoane. Unele strălucesc, altele mai puțin, altele nu strălucesc, altele sunt restaurate. Dacă n-ai văzut niciodată cum îți este chipul, mergi la muzeul unde sunt icoanele acelea sfinte pline de fum și de oboseala anilor. Acolo vă îndemn să meditate puțin și să gândiți. Poate chiar veți spune: „Doamne, dacă pe aceste icoane pe care este pictat chipul Tău, chipul Maicii Domnului, chipul Sfântului Nicolae, s-a pus atâta fum, de nu se mai vede strălucirea, atunci eu, Doamne, sunt mai strălucitor decât icoana aceasta?” Dacă se restaurează icoana, veți vedea câtă strălucire, câtă viață și bucurie va transmite!

Prin toate bisericile noastre văd multe chipuri de surori și frați atât de pătrunși de credința în Dumnezeu, încât dacă în biserică ar cădea tensiunea electrică și n-ar mai fi lumină, fețele luminoase ale acestora ar lumina bi-

serica în întunericul nopții. Dar oamenii curați, cinstiți și iubitori de Dumnezeu nu strălucesc numai în puterea nopții. Ei strălucesc și în plină zi. Și lumina ta, atunci când faci o faptă bună, este mai puternică decât raza soarelui. Tu strălucești atunci mai tare decât soarele. Soarele este peste pământ o lumină fizică, lumina unui foc ce arde, pentru că soarele este materie. Lumina lui se pierde în univers. Dar lumina ta, atunci când mângâi și ajuți pe cineva, acea lumină este mult deasupra luminii soarelui. Tu te vezi atunci. Te vede Dumnezeu. Vede lumina ta din înaltul cerului, atât de mult strălucești când faci bine, când faci fapte bune, când faci milostenie! Cine plânge cu lacrimi de pocăință, acela plânge cu lacrimi de stele. Dacă ați vedea cât de luminoase sunt lacrimile de pocăință care cad! Nu este stea mai luminoasă decât lacrima ta de pocăință! Cu lacrima ta poți să luminezi lumea aceasta, să nu mai viețuiască în întuneric! Acesta este chipul omului – o lacrimă de lumină pe care a restaurat-o Dumnezeu pe pământ.

† IOAN

Strofe ștregare

Ion PRIBEAGU

La un rabin oarecare
De pe strada Mămulari,
Au venit odat', pe seară,
Zece coreligionari.

- „Rabi, se vorbește-n urbe
Și-n Comunitatea toată

Răspundere

Că servanta dumitale,
Șlima, e însărcinată!”

Rabi, netezindu-și părul
Și bărbuța ca de nea
A răspuns cu inocență:
- „Ei și ce, e treaba mea?”

- „Dar, să nu te superi rabi,
C-a aflat și Rabinatul
Și tot Sanhedrinul știe
Că mata ești cu păcatul!”

Rabinu-a răspuns sfielnic
Cu pricepere măiastră:
- „Dacă eu sunt cu păcatul,
Ei, și ce, e treaba voastră?”

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Pe locul podului Decebal de astăzi, ce duce din Fabric spre drumul Lugojului, era pe vremea când Bega curgea pe str. A. Șaguna - o biserică. Ea era urmașa unei alte biserici medievale, din cartierul Palanca Mare. În anul 1826 se ridică acea biserică. Până în anul 1909, ea slujește scopurilor ortodoxiei. Atunci însă apar câteva situații noi: se regularizează cursul Begăi (dispărând canalele adiacente) și noul curs trece chiar prin biserică, se preconizează sistematizarea zonei și construcția unui pod. Ca urmare, se ajunge la o înțelegere între Primărie și parohie și, la 30 iunie 1909, se decide: Primăria ia în proprietate biserica și terenul, demolează clădirea pe cheltuiala sa și dă la schimb un lot de teren de 456,4 stânjeni pătrați parohiei; și tot Primăria (cu acordul parohiei) zidește o biserică ortodoxă până la suma

Biserica Ortodoxă Română din Fabric

de 60.000 de coroane. Parohia mai cumpără la licitație, în anul 1910, restul de 782 de stânjeni pătrați, terenul din jur. Planurile sunt executate de arhitectul local Ion Niga și transpuse în operă

de Josef Ecker, pentru 72.000 de coroane. Cum terenul fusese vechea albie a Begăi, fundațiile s-au adâncit până la cinci metri. Începute în mai 1911, lucrările se termină în iulie 1912. Atunci începe amenajarea interioarei. Prota Traian Putici din Fabric a fost sufletul întregii acțiuni. Moare însă în 1912, cam odată cu terminarea bisericii, cu sufletul împăcat De atunci încoace, biserica ortodoxă română din Fabric își derulează activitatea în slujba enoriașilor. Pe locul vechii biserici se ridică, din 1928, o cruce de piatră, ce glăsuia: „Crucea aceasta a fost pusă aci în anul 1928, pe locul altarului bisericii ortodoxe române demolată în anul 1913”. Odată cu schimbarea vremurilor, crucea a fost mutată. Unde oare? O frumoasă legendă vorbește despre visul unui preot ortodox de odinioară, căruia i s-a spus să zidească o biserică în mijlocul insulei morilor, ceea ce apoi a și făcut. Este vorba despre vechea biserică, dispărută o dată cu insula.

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Muzeul Presei „SEVER BOCU” din Jimbolia, ZECE ANI DE EXISTENȚĂ

Muzeul Presei „Sever Bocu” din Jimbolia a împlinit zece ani. Primul deceniu de existență a singurului muzeu al presei din România și Europa Centrală și de Est a fost marcat, în 20 octombrie, printr-un eveniment cultural care a reunit nume marcante ale presei bănățene – și nu numai, fiind prezenți numeroși jurnaliști din București, Cluj, Timișoara sau Arad, și profesori din țară și din străinătate. Bineînțeles, de la acest moment important nu a lipsit primarul orașului Jimbolia, Darius Postenicu, iar invitat special a fost dr. Peter Gross, profesor al Universității din Tennessee, Knoxville, timișorean stabilit din copilărie în SUA. Evenimentul a fost deschis printr-un recital de vioară și acordeon susținut de artiștii

Laura Roman și Marko Ristić. Prezent la această aniversare importantă, profesorul Marcel Tolcea a vorbit despre personalitatea lui Petre Stoica, cel care a lăsat în urma sa, pe lângă textele valoroase, și o colecție incredibilă de publicații din spațiul românesc. Apoi, un grup de studenți la jurnalism din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad a prezentat o lucrare despre Sever Bocu. Partea finală a evenimentului a fost alocată unei dezbateri cu tema „De ce moare presa tipărită?”, dezbateri moderată de către jurnalista Brîndușa Armanca. În urma dezbaterii s-a ajuns (și) la concluzia că presa scrisă nu este afectată de mediul online doar prin faptul că dispăre suportul tipărit, ci – mult mai important – prin dispariția calității actului jurnalistic.

CROSUL „GEORGETA GAZIBARA-OTTROK, LA A X-A EDIȚIE

În 27 octombrie, a avut loc cea de a X-a ediție a crosului „Georgeta Gazibara-Ottrok”, competiție organizată pentru a o comemora pe fosta campioană mondială de atletism și profesoară de sport, care dă și numele sălii orașenești de sport. În cadrul acestei manifestări sportive, devenită deja o tradiție pentru jimbolieni, au participat elevi din Jimbolia, dar și din localitățile învecinate orașului.

Pe 25 martie 1978, la Glasgow (Scoția), alături de Natalia Mărășescu, Maricica Puică și Antoaneta Iacob, Georgeta Gazibara a câștigat medalia de aur la cea de a șasea ediție a Campionatului Mondial de cros, fiind de altfel primul titlu obținut de atletismul românesc la un campionat mondial.

DEZBATERE PUBLICĂ PENTRU IMPOZITELE ȘI TAXELE LOCALE DIN 2018

Primăria și Consiliul Local Jimbolia anunță cetățenii că, în conformitate cu Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică locală, s-au făcut publice nivelurile privind valorile impozabile, impozitele și taxele locale și alte taxe asimilate acestora, precum și amenziile începând cu anul fiscal 2018. Cetățenii interesați sunt informați că dezbateri publice va avea loc în data de 22 noiembrie, la ora 14, în sala de ședințe a Consiliului Local al orașului Jimbolia.

PRIMĂRIA JIMBOLIA IA MĂSURI PENTRU DIMINUAREA CÂINILOR MAIDANEZI DIN ORAȘ

Prin Hotărârea Consiliului Local Jimbolia nr. 226/26.10.2017 a fost adoptat Regulamentul privind deținerea, creșterea animalelor de companie și de fermă în orașul Jimbolia 23 octombrie 2017, a avut loc o dezbateri publică cu privire la situația animalelor din orașul Jimbolia. S-a discutat, în principal, despre problema câinilor fără stăpâni. Primăria orașului dorește implementarea unor măsuri concrete care să aibă ca rezultat diminuarea numărului câinilor comunitari. În acest scop se vor aplica următoarele măsuri: inventarierea și microciparea tuturor câinilor de pe domeniul public și privat, sterilizarea câinilor de rasă comună sau metiși, cu și fără stăpân, sancționarea, conform prevederilor legale, a deținătorilor de câini care își abandonează animalele, promovarea adopțiilor câinilor fără stăpân, etc.

PROIECTUL TRANSFRONTALIER DE PROMOVARE A CICLOTURISMULUI, „TURUL BANATULUI”, PREZENTAT ÎN SERBIA

Proiectul „Turul Banatului” și rezultatele sale au fost prezentate în 10 octombrie, în localitatea Srpska Crnja – Serbia, în cadrul unei conferințe. Valoarea totală a proiectului este de 535.933.01 de euro, iar perioada de implementare se finalizează în octombrie 2018. Orașul Jimbolia este câștigătorul acestui proiect finanțat din fonduri europene și guvernamentale nerambursabile, prin Programul Interreg IPA de Cooperare Transfrontalieră România – Serbia, prin care, în parteneriat cu Centrul Regional pentru Dezvoltarea Socio-Economică a Banatului și cu localitatea Nova Crnja din Serbia, care este lider de proiect, au pus bazele unei colaborări de lungă durată în domeniul ciclismului.

Proiectul a fost elaborat în jurul ideii comune de a contribui la dezvoltarea economică durabilă a regiunii, prin consolidarea și promovarea ofertei turistice transfrontaliere și stimularea ciclismului. Proiectul creează condițiile necesare pentru dezvoltarea acestei forme de turism: sprijin instituțional prin crearea primului centru regional pentru dezvoltarea turismului de ciclism în Serbia „Tour de Banat”, cu sediul în Srpska Crnja, și infrastructura adecvată prin realizarea unui popas turistic pentru bicicliști în Jimbolia. În plus, se prevede dezvoltarea unui portal web de turism interactiv și a unei aplicații mobile, care vor furniza bicicliștilor doritori să viziteze regiunea toate informațiile necesare cu privire la noile rute de biciclete, stabilite conform proiectului, incluzând atracțiile turistice din zonă. O parte a proiectului va fi dedicată creării unei rețele transfrontaliere de operatori de turism și consolidării capacității de a oferi servicii turistice de înaltă calitate.

PAGINĂ REALIZATĂ DE DIANA MIHAI

Foaiia F de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

ȘI RĂUTATEA OSTENEȘTE

S-A DOVEDIT CĂ NU AM FĂCUT NIMIC ÎN AFARA LEGII

FRANCISC BOLDEA, PRIMARUL MUNICIPIULUI LUGOJ

După patru ani de zile, așa numitul dosar „Elba”, în care Primăria Lugoj a fost verificată și trimisă în ju-

decată pentru un presupus prejudiciu de aproximativ 700.000 de euro, în cadrul unui proiect de modernizare completă a sistemului de iluminat public din oraș, situația a fost în sfârșit clarificată.

Printr-o decizie a sa, Tribunalul Timiș a respins, conform Hotărârii 426/2017, plângerea Curții de Conturi a României împotriva deciziei de netrimite în judecată a primarului Francisc Boldea.

Mai mult, Curtea de Conturi va trebui să plătească suma 200 de lei, cheltuieli judiciare.

La aflarea deciziei, domnul primar Francisc Boldea a afirmat: „Cred că acum lucrurile s-au clarificat pentru toată lumea. Am fost verificați patru ani de zile, pentru un prejudiciu inexistent, și s-a dovedit că nu am făcut nimic în afara legii. Prin proiectul pe care noi l-am propus, am intenționat să scădem cheltuielile cu consumul de energie electrică, care era foarte mare pentru iluminatul nocturn, dar mai ales cu întreținerea întregului sistem.”

DE PE CULOARELE PRIMĂRIEI

Se modernizează administrația Lugojului prin continuarea, din această toamnă, a lucrărilor de reabilitare interioară a sediului său din Piața Victoriei.

„Vom continua lucrările de reabilitare a interiorului primăriei începute în acest an cu holul de la intrare și casa scârilor. În această iarnă ne vom ocupa de culoarele de trecere de la parter și etaje, și apoi ne vom apuca să modernizăm sala de ședințe, pe care vrem să o finalizăm până la vară. Va fi o sală multifuncțională, cu structură și un design modern ce va putea fi utilizată pentru ședințele consiliului local, întâlniri ale comisiilor de specialitate din cadrul consiliului local, conferințe, perfecționări, premieri, întâlniri cu cetățenii și alte acțiuni publi-

ce. Această sală nu a mai fost renovată de foarte mulți ani și credem că este necesară”, ne-a asigurat domnul primar Francisc Boldea.

ÎN VIZITĂ LA TEMPLUL ÎNTELEPCIUNII

Biblioteca secolului XXI devine tot mai mult o instituție care se supune legilor concurenței și trebuie să conștientizeze valoarea informațiilor pe care le vehiculează prin intermediul cărților; în condițiile în care cartea este mult prea costisitoare pentru a fi achiziționată individual, biblioteca rămâne un loc unde poți obține servicii fără să plătești.

Biblioteca Municipală Lugoj a fost înființată în anul 1951. Din anul 1968, Biblioteca Municipală Lugoj funcționează la actuala adresă, pe str. Ion Creangă nr.1, pe o stradă predestinată parcă unei instituții de cultură legată de carte. Vechii, dar și actualii lugojeni o mai numesc încă „Poșta veche”, înainte de anul 1968 Poșta din orașul Lugoj fiind găzduită în această clădire.

LUCRĂRI REPROGRAMATE

După cum am aflat, asfaltarea completă planificată pentru opt străzi din oraș, cu termen de finalizare anunțat pentru luna noiembrie, va fi cel mai probabil amânată pentru anul viitor.

„Sunt noi prevederi la achizițiile publice, de care trebuie să ținem cont. La lucrări sunt admise acum și IMM-urile, astfel că trebuie să punem pe SEAP proiecte de dimensiuni reduse. Licitările pentru cele opt străzi anunțate la începutul toamnei sunt programate abia pe 25 noiembrie”, ne-a spus domnul Francisc Boldea, primarul municipiului Lugojului.

Noile schimbări legislative, care permit firme-

lor mici și mijlocii să participe la execuția lucrărilor, au dus la refacerea și redimensionarea proiectului.

EXPERIENȚA NEMȚILOR NE POATE FI DE FOLOS

FRANCISC BOLDEA, PRIMARUL MUNICIPIULUI LUGOJ

În recenta vizită efectuată în Germania de o delegație a primăriei municipiului Lugoj, condusă de domnul primar Francisc Boldea, au fost puse bazele unui parteneriat

didactic între instituția de învățământ superior din Lugoj și Universitatea din orașul înfrățit Jena.

Activitățile vor fi coordonate prin departamentul de specialitate al administrației orașului german.

La întoarcerea în Lugoj, domnul primar Francisc Boldea a concluzionat: „În deplasarea de la Jena, cu ocazia Zilei Unității Germaniei,

din 3 octombrie, împreună cu autoritățile locale am pus bazele unei colaborări didactice între Universitatea Europeană Drăgan și Universitatea Friedrich Schiller. Vrem să dezvoltăm mai multe proiecte comune cu scop didactic, mai ales că acum avem la noi și cursuri de medicină pentru formarea de asistenți generaliști. Experiența nemților ne poate fi de folos și împreună ne putem dezvolta mai bine.”

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

BALUL PENSIONARILOR, LA A X-A EDIȚIE!

Și în acest an, Primăria și Consiliul Local Făget au ținut să își arate respectul față de vârstnici. În 22 octombrie, a avut loc ediția cu numărul zece a Balului Pensionarilor. La eveniment au participat sute de pensionari făgețeni alături de domnul Marcel Avram, primarul orașului Făget, administratorul public al orașului, domnul Claudiu Avramescu, și directoarea Casei de Cultură, doamna prof. Mihaela Popovici, părintele protopop Bujor Păcurar și consilieri locali împreună cu distinși oaspeți. În cadrul festivității, edilul orașului a premiat cuplurile care au împlinit 50 de ani de căsnicie, acestea primind câte o diplomă, un premiu în bani împreună cu urări de sănătate și viață îndelungată. Apoi, cei prezenți au fost invitați la

dans și voie bună. „Vârșnicii din orașul nostru merită toată aprecierea din partea generațiilor mai tinere. Noi, cei din administrația locală, am

avut ocazia să ne arătăm respectul și prețuirea pentru munca și truda lor de-o viață. Ca primar sunt mândru că avem în comunitate locuitori care împlinesc un centenar de viață. Am fost alături de vârstnici la tradiționalul bal al pensionarilor, un eveniment deosebit la care am fost onorat să particip. Le doresc tuturor vârstnicilor făgețeni multă sănătate, viață lungă și să se bucure de copii și de nepoți! Le mulțumesc tuturor pentru aprecieri, dar în special celor care au fost prezenți! Nu puțini au fost cei care mi-au spus ca ediția de anul acesta a fost cea mai reușită. Vă promit că nu ne vom opri aici și, atâta timp cât voi fi primar al Făgetului, vom continua împreună această frumoasă tradiție!”, a declarat edilul orașului Făget.

UN NOU LOC DE RECREERE PENTRU FĂGETENI

Administrația locală din Făget continuă lucrările de schimbare la față a orașului, înfrumusețând și adăugând noi spații de relaxare pentru locuitori, în diferite cartiere. Luna octombrie a adăugat lucrurilor făcute până acum și un mic spațiu de recreere pentru locuitorii

din blocurile de pe strada Avram Iancu, și nu numai pentru aceștia, ci și celor cărora le place să stea de povești cu concetățenii lor, la un joc de table sau șah, sportul minții fiind foarte apreciat printre pensionarii obișnuiți să se adune în fața blocului și să mai afle de la vecini ce se mai întâmplă prin lume. Astfel de amenajări între blocuri, cu măsuțe, bănci și ghivece cu flori, nu necesită multe eforturi fizice și financiare din partea Primăriei, însă sunt o dovadă în plus că edilului orașului și consilierilor săi le pasă de cum arată cartierele Făgetului.

UN BAL DE NEUITAT PENTRU „BOBOCII” LICEULUI „TRAIAN VUIA”

În 27 octombrie, a avut loc Balul Bobocilor al Liceului Teoretic „Traian Vuia” din Făget. Evenimentul s-a desfășurat la Casa de cultură din oraș și s-a bucurat de prezența primarului Marcel Avram alături de consilieri locali și alți invitați de seamă, directorul liceului, Victor Birău, și directoarea Casei de Cultură, doamna prof. Mihaela Popovici. Elevii claselor a IX-a, sub îndrumarea celor de a XII-a și a profesorilor lor, s-au întrecut pentru a face cea mai bună impresie în rândul colegilor care au luat parte la balul bobocilor, ediția 2017. Perechile de concurenți, printre care și tineri membri ai Ansamblului Făgețean, au pregătit momente de dans, muzică și numeroase scenete, cei mai noi elevi ai liceului trecând cu brio peste provocările primite, iar la final fiind decernate premiile și titlurile celor desemnați Miss și Mister Boboc 2017. Ca la fiecare ediție, Balul bobocilor a adus bună dispoziție și multe momente de neuitat pentru elevi și dascălii lor.

O NOUĂ REUȘITĂ PENTRU FĂGET!

În 17 octombrie a avut loc recepția finală a lucrărilor de reabilitare a Bisericii de lemn din Bătești, monument istoric. Recepția a adus o nouă bucurie și o nouă reușită pentru Primăria Făget, a anunțat edilul orașului, domnul Marcel Avram.

„În ciuda unor puternice mutații și influențe exterioare, întâmplătoare sau dirijate, zona Făgetului a ajuns astăzi cea mai reprezentativă zonă de păstrare și transmitere a civilizației materiale și spirituale românești din Banat”, scriau cercetătorii Dumitru Tomoni, Ioan Gheorghe Oltean și Doru Milostean în lucrarea „Biserici de lemn din zona Făgetului”, apărută în 1991.

Vechea biserică din Brănești a fost construită în secolul al XVI-lea, în satul Veța, care

aparținea Făgetului. Biserica monument de aici are hramul „Cuvioasa Parascheva”, iar pe la jumătatea secolului al XVII-lea a fost adusă pe boiandrug, adică pe bile de lemn, pe actualul amplasament, de către credincioșii de aici. Pictura interioară datează din 1783, iar în 1858, biserica a fost lungită cu trei metri, mărindu-se pronaosul, în care stăteau la slujbe femeile. Din acest motiv locașul are două intrări.

În ultimii ani, din cele 16 biserici monumente istorice din zona Făgetului au fost restaurate din temelie șapte: Bătești, Zolt, Margina, Groș, Burza, Poeni și Dubești, prin sprijinul Direcției de Patrimoniu a Ministerului Culturii, cu implicarea Arhiepiscopiei și a Protopopiatului Făget.

PAGINĂ REALIZATĂ DE DIANA MIHAI

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Noul spital al Lipovei prinde contur!

MIRCEA JICHICI DEMONSTREAZĂ CĂ SE POATE, REUȘIND SĂ OBTINĂ O FINANȚARE ÎN VALOARE DE 5 MILIOANE DE EURO PENTRU CONSTRUCȚIA UNUI NOU SPITAL, ATÂT DE NECESAR VĂII MUREȘULUI

DOREL CĂPRAR, DEPUTAT

Noul spital al orașului Lipova, o construcție în valoare de peste 5 milioane de euro, finanțată de Compania Națională de Investiții, începe să prindă contur. Din păcate, lucrările la această clădire ar fi trebuit demarate încă anul trecut, însă la proiect au intervenit o serie de modificări, cauzate de tragedia de la clubul Colectiv. În urma aceluia tragic eveniment, s-au modificat cerințele pentru diferite avize, în special cel al Inspectoratului pentru Situații de Urgență, ceea ce a necesitat modificări și la proiect.

Totul a durat un an de zile, iar în cele din urmă, după multe eforturi, multe drumuri la București și la Arad ale primarului Mircea Jichici, iată că în această lună au demarat efectiv lucrările mult așteptate.

Firma care a câștigat proiectul a săpat deja fundația și a turnat placa de beton la finalul săptămânii trecute, urmând să se ridice stâlpii de susținere. Atât cât vremea va permite, muncitorii vor lucra la ridicarea acestei construcții în următoarele luni, iar în cel mult doi ani de zile spitalul va fi finalizat.

Săptămâna aceasta am turnat placa de temelie a noului spital. El va avea trei nivele: subteran, parter și etajul unu. De asemenea, va fi prevăzut cu lift. Acest spital va deservi nu mai puțin de

60.000 de cetățeni, de pe toată Valea Mureșului.

În proiect este prevăzut tot ce trebuie, de la mobilier, la băi, morgă, instalație de oxigen, instalații solare pe acoperiș. Spitalul va beneficia pe lângă secțiile pe care le avem deja, de secții de chirurgie, obstetrică-ginecologie, dar și un compartiment de primire urgențe. Practic, vom avea un corp nou de clădire, în formă de L, care va fi legat de cel vechi printr-o pasarelă. Am avut foarte multe piedici la acest proiect, însă nu mă voi lăsa până nu îl văd terminat, ne-a spus, vădit bucuros, domnul primar Mircea Jichici.

Proiectul domnului primar Mircea Jichici este apreciat, atât de locuitorii Văii Mureșului, cât și de parlamentarii arădeni, care prin vocea deputatului Dorel Căprar au dorit să felicite administrația din Lipova pentru această reușită, spunând: Conducerea orașului Lipova se dovedește a fi un exemplu pentru alte administrații din județ, în special pentru Primăria Arad și Consiliul județean Arad. Spre deosebire de cei din fruntea celor două instituții, care se plâng toată ziua că nu reușesc să atragă fonduri guvernamentale sau europene, ba chiar pierd bani europeni destinați sistemului de sănătate din Arad, cum s-a întâmplat la spitalul județean, primarul Lipovei, Mircea Jichici, demonstrează că

se poate, reușind să obțină o finanțare în valoare de 5 milioane de euro pentru construcția unui nou spital, atât de necesar Văii Mureșului.

Foarte important, noul spital va avea și un centru de primire urgențe, care sunt convins că va salva multe vieți. Este binecunoscut numărul mare de accidente ce au loc pe Valea Mureșului. Prin construcția acestui spital, victimele accidentelor vor avea o șansă în plus, beneficiind de intervenții mult mai rapide față de cele realizate în prezent, când răniții trebuie transportați la Arad.

Guvernul României dovedește încă o dată că Sănătatea reprezintă o prioritate absolută, iar creșterile salariale substanțiale, de care au beneficiat cadrele medicale, sunt dublate de investiții importante în sistemul sanitar, iar județul Arad nu face excepție. Pe lângă cele 5 milioane alocate prin CNI noului spital din Lipova, Ministerul Dezvoltării finanțează alte două proiecte importante în județul Arad. Este vorba despre Secția de Oncologie a Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad, pentru care s-au alocat 17.008.200 lei, și despre construirea unui nou Spital de Psihiatrie, la Căpâlnaș, în valoare de 26.992.839 lei, ambele investiții fiind finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Locală.

ZIUA ARMATEI ROMÂNE - PRILEJ DE SĂRBĂTOARE LA LIPOVA ȘI PĂULIȘ

25 octombrie este ziua când în România se sărbătorește Armata Română, zi în care a fost eliberată de sub ocupația horthystă Transilvania de Nord. Ultimele orașe eliberate fiind Satu Mare și Carei.

Sărbătorirea Zilei Armatei Române este stipula-

tă de Decretul nr. 381 din 01.10.1959.

Manifestările culturale și religioase dedicate acestei zile au avut loc de la primele ore ale dimineții când reprezentanții autorităților locale, alături de reprezentanți ai armatei, ai cultelor, ai con-

cerii județene și ai școlilor noastre, împreună cu locuitorii ai orașului, s-au reunit pentru a depune coroane la monumentele închinare eroilor.

Onorant pentru gazde a reprezentat prezența, la Păuliș, a Ministrului Apărării Naționale domnul Mihai Fifor.

VEȘTI BUNE DE LA ADMINISTRAȚIA NOASTRĂ: TRIBUNELE STADIONULUI DIN LIPOVA SUNT APROAPE FINALIZATE

NOUL STADION REPREZINTĂ UNUL DINTRE OBIECTIVELE PRINCIPALE ALE MANDATULUI ACTUAL

MIRCEA JICHICI, PRIMAR AL ORAȘULUI LIPOVA

Altă investiție importantă pentru orașul Lipova este noul stadion de fotbal, la ridicarea căruia se lucrează de zor în aceste zile. Proiectul, în valoare de 2.948.283 de lei fără TVA (3,6 milioane de lei cu TVA), finanțat de Compania Națională de Investiții, prevede construcția unei tribune noi, de 1200 de locuri, acoperită, nocturnă de 1200 de locuri, vestiare pentru echipe, dar și pentru arbitri, grupuri sanitare, sală de prim ajutor

și un teren sintetic de antrenament.

Toate acestea vor transforma stadionul „Șoimii” din Lipova într-unul modern, care poate fi omologat pentru Liga a II-a.

Întrebat despre stadiul lucrărilor, domnul primar Mircea Jichici, ne-a spus: *Lucrurile au început să se miște bine la noul stadion «Șoimii» iar acest lucru se vede. O parte din tribună este deja acoperită, se lucrează și în interior, la vestiare,*

grupuri sanitare, și mai avem o parte din tribună ce trebuie finalizată. A sosit din Italia și instalația de nocturnă, deci lucrările sunt în grafic. Sperăm ca această investiție să fie finalizată la termen, iar de anul viitor Lipova să aibă cea mai frumoasă arenă de fotbal din județul Arad, așa cum am promis în anul 2016, noul stadion reprezintă unul dintre obiectivele principale ale mandatului actual.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foaia de Giarmata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Important este să aflăm dacă cetățenii comunei sunt mulțumiți

Virgil BUNESCU - Primar al comunei Giarmata

Orice întâlnire cu domnul primar Virgil Bunescu se desfășoară sub semnul răbdării. Aflat într-o continuă dinamică a activității, îți trebuie multă șansă pentru a putea să-l determini să-ți acorde un interviu. Fie el și unul scurt. Și asta nu pentru că nu ar vrea, ci pentru că efectiv, cu dânsul, timpul e foarte zgârcit. Am reușit totuși acest deziderat al meu, așteptând, cu răbdare și bucurându-mă la final de un dialog „concret”, cum îi place domniei sale să spună.

Domnule primar, de când nu ne-am mai întâlnit, a trecut și o furtună peste satele Banatului...

► A trecut, iar cele mai mari distrugerile le-am avut chiar la primărie, unde jumătate din acoperiș a fost distrus, apoi am înregistrat mici deteriorări la școală, la Căminul Cultural și chiar la școala din Cernăteaz. Dar, până azi când stăm de vorbă, toate aceste distrugerile pricinuite de furtuna de care ai amintit sunt reparate.

Nu am reușit nici măcar să vă salut în cele trei zile de sărbătoare ale comunei, zile pe care le-ați pregătit admirabil, dacă ar fi să le apreciez cu mărturisirile participanților, mărturisiri consemnate la vreme în pagina de pomovare a comunei dumneavoastră. Dar acum vă pot întreba dacă dumneavoastră ați fost mulțumit?

► E mai puțin important dacă eu am fost

mulțumit și mult mai important este să aflăm dacă cetățenii comunei sunt mulțumiți.

Ei au fost.

► Atunci e bine. Pentru că ei sunt beneficiarii tuturor lucrurilor care s-au întâmplat în acele zile de sărbătoare.

Și totuși, din punctul dumneavoastră de vedere?

► Din punctul meu de vedere, cred că a fost o reușită și spun asta privind și prin prisma noului pe care l-a adus cu sine această ediție a „Zilelor comunei Giarmata”, nou consemnat prin acea altă locație aleasă pentru desfășurarea sărbătorii din acest an. O nouă locație, un alt concept al organizării... Mă bucur să aflăm că lumea a fost mulțumită. De altfel, privită strict prin evoluția artistică, am încercat la această sărbătoare, să satisfacem toate gusturile. Și să știți că locuitorii comunei Giarmata nu sunt chiar ușor de mulțumit. Au ei un standard mai ridicat, apropierea de un mare oraș ca Timișoara îi face să fie mult mai exigenți, iar conducerea comunei lor trebuie să facă față la aceste exigențe pe care, sincer vorbind, le merită.

Domnule primar, cu mult înainte de a candida, de a ocupa această demnitate în comuna dumneavoastră, ați fost un susținător, atât moral cât și material, al echipei de fotbal din Giarmata. Prezent pe atunci, la mai toate întrecerile lor. Vă mai găsiți timp și azi pentru această disciplină sportivă?

► Sportul în general, alături de sănătate și școală, nu poate să iasă din atenția unei

administrații care se respectă. Din păcate, o legislație ambiguă îngreunează o finanțare după nevoile și meritul acestor tineri sportivi.

Cum vedeți această legislație?

► Întortocheată și interpretabilă. Pricină din care și mișcarea sportivă are de suferit. Din păcate. Domnișoară, oricât de binevoitori ar fi cei care practică sportul, oricât de dăruți numelii comunei sunt cei care o reprezintă prin sport, ei au nevoie de infrastructură, infrastructură care, până la urmă, în cazul echipelor comunale și nu numai, trebuie asigurată de administrația locală. Dar, intuind următoarea ta întrebare, te asigur că mișcarea sportivă în comuna Giarmata se află la un standard destul de ridicat, cu echipă de fotbal în Liga a III-a, fapt nu puțin pentru o comună.

Dar la dumneavoastră în comună există și o activitate handbalistică.

► E, aici putem vorbi despre performanță. Da, avem o bine încheată echipă de handbal feminin, căreia îi prevăd frumoase succese...

Dar Giarmata a avut, după câte știu, o tradiție în handbal.

► Adevărat, dar în handbalul masculin. Acum, vorbim de handbal feminin, sport care ne-a adus chiar finale pe țară!

Domnule primar...

► Stai, înainte de a îmi adresa o nouă întrebare, te rog să fii de acord să o păstrezi pentru o viitoare întrevedere. Nu pentru că nu mi-ar face plăcere, dar timpul...

Domnule primar, vă mulțumesc.

ATENȚIE PĂRINȚI!

DIVORȚUL ȘI TRAUMA COPILOR

Divorțul este un fenomen care a luat amploare în ultimii ani în România. Ne despărțim de două ori mai repede de partenerii noștri față de acum 20 de ani, probabil pentru

că societatea ne permite să facem asta, nu ne mai judecă atât de mult.

Însă, odată cu libertatea aceasta, vine și reversul: suferința copiilor noștri. Ei sunt, de fapt, cei mai afectați în urma unui divorț. Mulți trec prin stări de tristețe, uneori depresie, iar în cele mai grave cazuri se ajunge chiar la tentative de suicid. Cei mici suferă, pentru că familia lor se destramă, dar suferă și mai mult pentru că părinții nu știu să gestioneze situația. Ar putea învăța de la terapeuți, numai că statul nu prea oferă un astfel de sprijin. Și cum unii părinți nu au bani să meargă la psiholog, alții nici măcar nu acceptă ideea, zeci de mii de copii se transformă în viitorii adulți cu probleme.

AFLĂM DE LA IGSU

AUTORIZAȚII OBLIGATORII

Cetățenii care sunt proprietari sau administrează spații destinate adăpostirii unor categorii de persoane, ori cei interesați să obțină autorizația de securitate la incendiu și nu au făcut-o până acum, pot fi sancționați, deoarece de la 1 octombrie 2017, autorizațiile de securitate la incendiu au devenit obligatorii, fără a se mai aplica termenul de grație acordat pentru intrarea în legalitate a construcțiilor puse în funcțiune fără a deține respectiva autorizație.

În cazul în care este constatată încălcarea gravă a cerinței de securitate la incendiu, inspectoratele pentru situații de urgență pot decide oprirea funcționării ori utilizării construcțiilor sau amenajărilor. Această sancțiune nu este condiționată de existența autorizației de securitate la incendiu.

ÎN ATENȚIA PERSOANELOR FIZICE AUTORIZATE

Persoanele fizice autorizate (PFA) și ceilalți contribuabili ce realizează venituri din activități independente vor plăti, din 2018, contribuții diferite la pensii (CAS) și sănătate (CASS). Concret, Ministerul Finanțelor Publice (MFP) vrea, printr-un proiect de modificare a Codului fiscal, ca cele două contribuții obligatorii să se raporteze la salariul minim brut pe economie, al cărui cuantum ar urma să fie de 1.900 de lei. Cât despre cotele de contribuție, acestea sunt stabilite la 25% în cazul CAS, respectiv 10% pentru CASS.

Din 2018 însă, baza lunară de calcul al CAS ar urma să fie reprezentată de venitul ales de contribuabil, care nu va putea fi mai mic decât nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în

plată. Măsura este inclusă într-un proiect de act normativ lansat de MFP și care va aduce numeroase modificări legislației fiscale din România.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Atmosfera colegială din cadrul primăriei noastre nu ar fi fost posibilă fără implicarea domnului primar Milenco SECULICI - Secretar

De mult nu am avut un interlocutor la care dulceața graiului bănățean să fie mai pregnantă ca la domnul Seculici, secretarul comunei Remetea Mare. Un om atent la textura dialogului, un bănățean stăpân peste subtilitatea concesivă.

Domnule secretar, mi s-a vorbit despre dumneavoastră, astfel încât, vă asigur că nici întrebările, cum sunt convinsă că nici răspunsurile nu vor fi redundante.

▶ Înainte de a începe dialogul nostru, te rog să primești salutul meu de bun venit, fiind pentru întâia dată în dialog cu mine.

Pentru întâia dată în ultima decadă a anului.

Decadă în care avem un plan bine definit, în frunte cu domnul primar și cu Consiliul Local al comunei, prin care am stabilit niște pași în vederea derulării unor noi proiecte.

Cum ar fi?

▶ Am început și am și finalizat formalitățile de întabulare a unui nou corp de clădire al școlii.

Care școală, după cum am văzut, are și o modernă sală de sport.

▶ Da, și mai departe vom continua cu asfaltarea a ceea ce noi numim în grai bănățean, „socăcele” rămase, atât în Remetea, cât și în Ianova.

Văd, domnule secretar, că se lucrează, de zor, în curtea primăriei.

▶ Între primărie și Căminul Cultural se depun

deja, toate componentele necesare celor patru parcuri ce vor înfrumuseța comuna noastră...

Cum se vor distribui aceste „componente”?

▶ În mod egal, două în satul Ianova și două în satul reședință de comună.

S-au realizat multe, se schimbă comuna de la un an la altul...

▶ Este adevărat, dar, de multe ori, suntem întârziți de factori externi, uneori nu ne permite timpul continuarea lucrărilor, alte ori birocrăția anumitor instituții, dar, până la sfârșitul anului, continuăm să ducem la îndeplinire cât mai multe proiecte.

Îmi vorbea, recent, domnul primar de construcția a două capele.

▶ Da, conform directivelor europene, nu mai avem voie să ținem persoanele decedate în casă, motiv pentru care, cum a spus și domnul primar, se începe lucrul la construcția a două capele.

Au apărut schimbări legislative și pe sectorul agricol...

▶ E adevărat, se încearcă o generalizare la nivel național a registrului agricol, ușurând astfel munca celor de la OCPI, cu privire la terenuri. De altfel, asta ar duce la o mai bună sincronizare în cadrul UATE-ului cu cei de la Registrul Agricol de la impozite și taxe, de la urbanism s.a.m.d.

Domnule secretar, a apărut vreo lege, în ultima vreme, care să „grijuiască” de tinerii fermieri, de agricultori, de micii producători?

▶ În ultima vreme, se tot bate monedă, Guvernul României încearcă să găsească diferite

soluții, dar...

V-am întrebat de cei care pot și vor să lucreze, de cei care au și unde să lucreze, dar cei care nu au un loc de muncă din motive de...

▶ Noi la acest capitol al asistenței sociale, nu ne confruntăm cu probleme deosebite și, în aceeași ordine de idei, chiar luna aceasta am avut un concurs de referent II pentru acest sector al asistenței sociale.

Spuneți-mi ceva ce remarcați zilnic în cadrul primăriei în care lucrați.

▶ În cei trei ani de când sunt la Primăria comunei Remetea Mare, pot să remarc cu bucurie plăcuta atmosferă de lucru din cadrul colectivului nostru, buna colaborare cu membrii Consiliului Local, cu domnul viceprimar și cu oamenii comunei noastre. Sigur, această atmosferă colegială din cadrul primăriei noastre, nu ar fi fost posibilă fără implicarea domnului primar.

O echipă frumoasă, domnule secretar.

▶ Să știți că da! Dacă nu ar fi existat o echipă frumoasă, nu ar fi putut fi îndeplinite atâtea proiecte. Este de apreciat efortul domnului primar, de a conștientiza întregul colectiv al primăriei, că noi suntem aici, pentru a sluji locuitorii acestei comune. Și pentru că am amintit de locuitorii, îi rog pe această cale, și pe această cale să înțelegă că nimic nu se poate realiza peste noapte.

Vă mulțumesc, domnule secretar.

▶ Și eu îți mulțumesc, domnișoară Roxana.

TRANSPARENȚĂ ADMINISTRATIVĂ

În cadrul primăriei noastre, în această perioadă a anului s-au luat următoarele hotărâri:

Hotărârea privind aprobarea de însușire a documentației cadastrale de primă înscriere pentru imobilele – drumuri din comuna Remetea Mare.

Hotărârea privind aprobarea modificarea tarifelor percepute pentru deșeurile inerte și nepericuloase în vederea eliminării finale prin depozitare cu taxa de depozitare începând cu data de 01.09.2017.

Hotărârea privind aprobarea încheierii contractului de Delegare prin concesiune a gestiunii activității de colectare și transport al deșeurilor municipale în Zona 1 Timișoara, județul Timiș, din cadrul proiectului Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Timiș.

DUMNEAVOASTRĂ NE-AȚI ÎNTREBAT NOI VĂ RĂSPUNDEM:

DELINCVENȚA JUVENILĂ

După cum aflăm de la domnul Silviu Predescu, în țara noastră există unii tineri și minori care participă destul de activ la săvârșirea unor fapte penale. Ei săvârșesc îndeosebi infracțiunea de furt și cele de vagabondaj și cerșetorie. Într-un număr destul de mare de cazuri, violuri, vătămări corporale, iar într-un număr mic, săvârșesc infracțiuni de lovituri cauzatoare de moarte, omor și tentativă de omor. Specificul județului Timiș, din punct de vedere infracțional, a generat o aprofundare a studierii cauzelor care au generat delincvența juvenilă. Analizând acest fenomen, pe genuri de infracțiuni s-au desprins următoarele:

Cauze specifice:

- creșterea după 1989, a situațiilor de abandon școlar a unor elevi cunoscuți cu comportament deviant sau preocupări antisociale, lipsa unei activități utile;
- lipsa de supraveghere permanentă de către părinți, ori supraveghetori;
- familiile dezorganizate din rândul cărora provin unii minori infractori ai căror părinți sunt cunoscuți cu antecedente penale;
- discontinuitatea în educație a minorilor de către școală, unități de ocrotire (case de copii, școli de reeducare, școli speciale) alte instituții cu atribuții în acest sens;
- necunoașterea din timp a anturajului, a locurilor și mediilor frecventate de minori;
- lipsa unei legături permanente între familie și școală;
- influența unor infractori majori aflați în anturajul minorilor prin determinarea acestora de a comite fapte antisociale;
- consumul de către unii minori de substanțe halucinogene și alcool pentru creșterea unei stări euforice.

Din albumul școlii

Promotia 2007-2008

Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri...

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Dumbrăvița

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Domnul primar Malac a făcut enorm pentru comuna Dumbrăvița

Mircea ARDELEAN

Nu poți cunoaște o Nașezare, dacă nu o „calci” la pas. Așa cum am mai spus, de la venirea mea la Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, mi-am propus să cunosc toate localitățile pe care jurnalele editate de instituția noastră le promovează în paginile lor. La Dumbrăvița, trec din începutul zilei de toamnă, pe străzile frumos îngrijite, oprindu-mă, pe strada Hans Christian Andersen, nr. 41, în dreptul unui gospodar care, la acel ceas al dimineții, completa curățenia din dreptul casei sale. Mă prezintă, se prezintă, aflu că se numește Mircea Ardelean și chiar are amabilitatea de a dialoga cu mine. „Imi place jurnalul dumneavoastră”. Să fie oare singurul argument? Întreb:

De unde vă procurați jurnalul nostru?

► Cum de unde? Primăria, conducerea ei, în fiecare zi de 15 a lunii, ne pune la dispoziție, gratuit, acest frumos jurnal regional. Dar cum v-ați

hotărât să stați de vorbă cu mine?

Domnule Ardelean, primarul comunei dumneavoastră, domnul Victor Malac, ne-a sugerat să intervievăm și locuitorii ai comunei și să consemnăm, fără reținere, opiniile lor.

► Bravo lui! Acest om, vorbesc de domnul primar Malac, a făcut enorm pentru comuna Dumbrăvița.

Și pentru strada dumneavoastră?

► Păi dânsul ne-a adus sistemul de canalizare, canalizare prin pompă, un procedeu mai complicat, dar singurul eficient aici și recent, după cum vezi, asfaltul. Un om gospodar și atent cu comuna care l-a ales ca primar.

Sunteți fiu al satului?

► Domnișoară, sunt fiu al Banatului, născut la Beba-Veche, în 27 ianuarie 1951, acolo unde am urmat clasele 1-5, apoi am absolvit liceul și Facultatea de Construcții.

Ce secție?

► Secția de „Construcții Civile și Industriale”, promoția 1975.

Sunteți un pensionar activ.

► Da și de câte ori, din păcate cam rar, îmi amintesc că sunt pensionar, mă odihnesc.

Domnule Ardelean, cu ce activități se poate recrea un om la vârsta dumneavoastră la Dumbrăvița?

► Domnișoară, dacă ești un pensionar pasiv, cu plimbări prin frumoasele parcuri comunale. Iar dacă uiți că ești pensionar, cu munca și te odihnești cu prezența la manifestările culturale și sportive ale comunei. Care, nu sunt puține și sunt bine organizate.

Domnule Ardelean, mai aveți și timp alocat lecturilor?

► Pentru lecturi da, pentru televizor nu. Mă delectez citind jurnalul dumneavoastră, unde faceți o radiografie lunară a localităților din Banat și deseori, citind din poezia consătenului și prietenului meu drag, poetul Marcel Tolcea.

Domnule inginer, vă mulțumesc pentru amabilitatea de a dialoga în aceste ore ale dimineții cu mine.

► Și eu vă mulțumesc și vă felicit că ați urmat îndemnul domnului primar, de a sta de vorbă și cu oamenii ai comunei.

E timpul curățeniei de toamnă!

Odată cu căderea primelor frunze, este semnalul că toamna își intră în drepturi și, odată cu aceasta, începe o nouă campanie de curățenie. Locuitorii care vor toaleta pomii din fața caselor pot pune crengile la stradă, acestea urmând a fi strânse de către angajații ai Primăriei numai până pe data de 13 decembrie 2017.

Pentru eficientizarea acestei acțiuni s-a împărțit localitatea în 5 zone după cum urmează:

• **Zona 1** - (cuprinsă între str. Conac, str. Fervenția, Calea Aradului) este programată la colectare în prima săptămână, respectiv perioada 01.11-08.11.2017.

• **Zona 2** - (cuprinsă între str. Conac, str. Fervenția, Pădurea Verde) este programată la colectare în perioada 09.11-21.11.2017.

• **Zona 3** - (cuprinsă între str. Petofi Sandor, str. Fervenția, Calea Aradului, linia de centură) este programată la colectare în perioada 22.11-28.11.2017.

• **Zona 4** - (cuprinsă între str. Petofi Sandor, str. Fervenția, Pădurea Verde, lacul Behela, linia de centură) este programată la colectare în perioada 29.11-06.12.2017.

• **Zona 5** - (cuprinsă între Pădurea Verde, lacul Behela, linia de centură, limita spre Giarmata Vii) este programată la colectare în perioada 07.12-13.12.2017.

PARTENERIAT DUMBRĂVIȚA - ZITIȘTE

PĂSTRAREA VIE A TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR - O PRIORITATE COMUNĂ

Prima duminică din octombrie a adus nu numai soare la Dumbrăvița, ci și două mari evenimente care au și un numitor comun. Este vorba despre Ruga catolică și despre concursul de gastronomie organizat în cadrul proiectului transfrontalier „Păstrarea vie a tradițiilor în patru domenii”, unde au participat atât reprezentanți din Zitiște, cât și din Dumbrăvița, care au pregătit tocniță după rețete tradiționale.

ANUNȚ

Vă înștiințăm că până în 27.11.2017 se vor publica documentele tehnice ale cadastrului pe teritoriul unității administrativ-teritoriale Dumbrăvița, sectoarele cadastrale 1-4 (imobilele din partea de nord a Centurii Timișoarei).

Datele referitoare la aceste imobile vor fi afișate la Primăria Dumbrăvița, strada Petofi Sandor, nr. 31, camera 5, parter.

În vederea verificării datelor publicate, vă rugăm să vă prezentați la locul publicării. Se pot

formula cereri de rectificare a datelor referitoare la imobilul deținut dacă acestea nu sunt corecte, sau contestație cu privire la calitatea de posesor doar în această perioadă.

Cererea de rectificare/Contestația va fi însoțită de documente doveditoare și va fi înregistrată de către Comisia de soluționare a cererilor de rectificare.

Programul de lucru al comisiei va fi de luni până vineri, între orele 09 – 13.

TERENURI DE SPORT PENTRU COMUNITATE

NE DORIM CA PE ACESTE TERENURI TOȚI DUMBRĂVIȚENII SĂ POATĂ FACE SPORT, MIȘCARE, ACEASTA FIIND, DE ALTFEL, PREMISE DE LA CARE AM DECIS SĂ LE REALIZĂM

VICTOR MALAC – PRIMAR AL COMUNEI DUMBRĂVIȚA

Dumbrăvițenii probabil au remarcat că în fața Centrului de zi au fost construite două terenuri de sport.

Investiția este realizată de administrația locală cu bani de la bugetul propriu în cadrul programului „Sportul pentru toți dumbrăvițenii”. Primul teren este destinat tenisului de câmp, iar pe cel de al doilea se va putea juca tenis de câmp, baschet, handbal și minifotbal. Ambe-

le sunt împrejmuite cu gard de 6 m, au plasă deasupra și sunt dotate cu instalație nocturnă de iluminat. Perimetrul celor două terenuri este înconjurat de o pistă de alergare, iar legătura cu Sala polivalentă este făcută printr-un trotuar nou și o pistă de biciclete. În curând, aceste terenuri se vor da în folosința publicului dumbrăvițean, care se va bucura de sport și mișcare în aer liber. (C.N.)

Aduc mulțumiri domnului CONSTANTIN NICOLAE, pentru sprijinul acordat în munca acestei pagini - ROXANA FURDEAN

Foaia de Măureni

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„REALIZĂRILE ȘI PROGRESLE COMUNITĂȚII SE FAC DOAR ÎMPREUNĂ CU DUMNEAVOASTRĂ!”

BRIAN FILIMON, PRIMAR AL COMUNEI MĂURENI

Străzile din satul Șoșdea au fost iluminate, primarul Brian Filimon punând astfel în practică o mare parte din proiectul privind iluminatul stradal pe leduri al comunei, fapt care va duce la

scăderea considerabilă a facturii la energie electrică și la eliminarea întreruperilor furnizării curentului, spune edilul. Potrivit acestuia, în planul de modernizare al iluminatului vor intra, în perioada următoare, toate străzile de pe raza Măureniului, lucrările fiind realizate din bugetul primăriei.

Totodată, administrația locală a reușit să se încadreze în termenul scurt de depunere a documentelor pentru obiectivele finanțate de către Ministerul Dezvoltării Regionale, printre care Drumul Comunal DC 83 Șoșdea - Tormac, realizarea termoizolației la Școala Gimnazială Șoșdea, realizarea anvelopării termice a Școlii Gimnaziale

din Măureni, ridicarea dispensarului medical cu cinci cabinete în localitatea Măureni, precum și reînnoirea documentației la Ministerul Educației pentru construirea unei grădinițe în satul Șoșdea. „Le transmit cetățenilor din Măureni și Șoșdea ca am reușit să ne încadrăm în termenul scurt de depunere a documentelor pentru aceste obiective și felicit întreaga echipă pentru efortul depus, deoarece nu a fost ușor, dar realizările și progresele comunității se fac doar împreună cu dumneavoastră! Așteptăm verificarea și semnarea contractelor, după care vor urma procedurile, care vor dura, pentru că vorbim de proiectele întregii țări”, a transmis primarul Brian Filimon.

NOUL CABINET STOMATOLOGIC DIN MĂURENI ȘI-A DESCHIS PORȚILE

Primăria Măureni anunță finalizarea lucrărilor la clădirea dispensarului și deschiderea cabinetului stomatologic din localitate. Domnul dr. Kabai Zoltan îi așteaptă pe pacienți la cabinet în fiecare zi de marți și joi, de la ora 09:30 la ora 15:00. Pentru programări, domnul dr. Kabai poate fi contactat la numărul de telefon 0745522249. „Dorim să mulțumim celor implicați pentru eforturile depuse pentru a transforma clădirea unde se află cabinetele medicale, care a fost extrem deteriorată, într-un minicentru medical, compus din cabinet medicină generală, cabinet stomatologic și farmacie”, a transmis primarul comunei Măureni, Brian Filimon, pe pagina sa de Facebook.

O NOUĂ REUȘITĂ PENTRU PRIMĂRIA MĂURENI!

Primarul comunei Măureni, Brian Filimon a dus o luptă susținută, încă de la preluarea mandatului, pentru răscumpărarea unui teren vândut de fosta administrație unui cumpărător privat, care, însă, nu a investit în niciun fel pe locul respectiv, fiind lăsat în paragină, deși era situat chiar lângă clădirea Primăriei. Edilul a reușit răscumpărarea terenului cu o sumă mai mare decât a fost vândut inițial, dar investiția era imperios necesară, spune acesta.

„Dorim să împărtășim această bucurie tuturor, referitoare la semnarea actului de răscumpărare a terenului din proximitatea primăriei (unde a fost atelierul mecanic, dar și restaurantul comunei), după o perioadă îndelungată de zece ani. Având o

suprafață de 9.350 metri pătrați, spațiul respectiv se află în posesia primăriei și va urma să fie curățat și îngrijit pentru a nu mai reprezenta o pată negativă în aspectul comunei. Chiar dacă demersurile nu au fost unele ușoare, iar suma investită nu a fost una mică, acest pas era unul necesar pentru obținerea spațiului respectiv, deoarece, în timp, dorim să dezvoltăm acest loc în folosul comunității. Pe această cale, adresăm alese mulțumiri celor din Consiliul Local pentru aprobarea demersurilor necesare în vederea cumpărării terenului, dar în special cetățenilor, pentru încrederea pe care ne-au acordat-o atunci când am promis că acest teren va fi din nou al nostru”, a precizat primarul Brian Filimon.

SEMINAR DE JIU-JITSU BRAZILIAN, LA CĂMINUL CULTURAL DIN MĂURENI

Căminul cultural din Măureni a fost, la mijlocul lunii octombrie, gazda unui seminar de Jiu-Jitsu brazilian, cu prilejul deschiderii clubului de arte marțiale din localitate. La eveniment au participat sportivi din Deva, Liebling, Belgrad și Londra. Timișoreanul Adrian Flangea, de la Behring Jiu-Jitsu România, deținător al centurii albastre, a făcut o prezentare a ceea ce înseamnă acest sport, iar Marius Crainic (centura albastră), Rufus Spiller -TCA Deva (centura violet), Alexandru Mișuț (Mill Hill BJJ Londra) și Momir Cucuz (Zerjal Belgrad), deținător al centurii negre, au prezentat celor prezenți diverse tehnici de autopărare din acest sport de contact, care se bazează pe lupta la sol și care, prin folosirea tehnicilor articulare și a strangulărilor, îl forțează pe oponent să renunțe la luptă.

PAGINĂ REALIZATĂ DE DIANA MIHAI

Foaiia de Voiteg

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Suntem printre puținele biserici din Banat, în care domnul primar face parte din Consiliul Parohial al bisericii noastre

Dragan GIORGIEV

Onăframă de ceață plutește în zare clatinată de vânt, copacii tremură, de o parte și alta a drumului, atinși de fiorul unei presimțiri reci, iar eu mă desfăț în drumul spre Voiteg, însoțindu-mă cu Puccini prin peisajul fără relief al pustiului bănățene. Miroase a toamnă. La plecare, colegul meu apropiat, Vasile Todî, mă atenționează: „Roxana, la Voiteg, vei întâlni un om cu sufletul frumos ca un cozonac făcut pentru Înviere și păstrat în odaia pentru goști. Un preot cu o largă înțelegere pentru cei din jurul său, înțelegere izvorând din marea sa iubire pentru semenii. Succes!”

Dialogând cu Părintele Paroh Dragan Giorgiev, nu am mai ținut seama de zgârcenia spațiului tipografic, lăsând reportofonul să găzduiască un dialog care, împărțit pe două ediții ale jurnalului nostru, vă va bucura cu siguranță. Iată-l:

Preaonorate Părinte, nu peste mult timp...

► ...în a doua zi de sfânta sărbătoare a Nașterii Mântuitorului, voi împlini anii Domnului Hristos.

Mulți înainte cu sănătate!

► Mulțumesc.

De când păstoriți?

► Din anul 2008 și din mila lui Dumnezeu și la ora actuală, păstoresc credincioșii parohiei Voiteg. Înainte vreme ați trecut și prin Câmpia Bârzaiei.

► Da, anterior am slujit în parohia ortodoxă română Ferendia, unde am activat șapte ani și

jumătate.

Câți credincioși de confesiune ortodoxă se află azi în conscripția dumneavoastră parohială?

► Dintotdeauna au fost diferențe între partea scriptică și cea faptică, și menționez că la fel ne raportăm și la credincioșii ortodocși din parohie. Un număr exact nu putem spune, în măsura în care sunt mulți plecați în afara patriei pentru a-și face un trai mai bun, dar cu certitudine putem spune că sunt 1200 de suflete, minori și majori.

Câți sunt prezenți, constant, în zilele de duminică la Sfânta Biserică?

► Dacă am fi nevoiți să ne raportăm la numărul de credincioși activi, aș spune că ar mai fi loc în Sfânta Biserică. Numărul credincioșilor la sfintele slujbe nu este unul constant, din diverse motive, dar pot spune că avem în jur de 80-90 de persoane duminical.

Părinte, constatarea dumneavoastră că „ar mai fi loc” în Sfânta Biserică, mă duce cu gândul la o poveste fabuloasă, rostită odată de un subtil erudit, poveste pe care, din drag de dumneavoastră, o voi publica în această pagină cu gândul că împreună vom face o bucurie cititorilor noștri.

► Vă rog.

Părinte, prin ce trebuie să trăiască Biserica lui Hristos?

► Noi încercăm prin jertfă să dovedim faptul că Biserica lui Hristos trebuie să trăiască prin oameni, și pentru oameni. Pentru a putea defini prezența și a o înțelege, ea trebuie privită din mai multe aspecte, a putinței, a neputinței și a voinței. Cred cu tărie, cu majuscule, că totul ține

de dorința noastră de a ne uni cu Hristos.

Vorbă bătrânească, Părinte: «Mai multe pielele sunt de cârlani tineri în grindă, decât de oi bătrâne.» La Biserică cum este? Vin tinerii?

► Hristos ne îndeamnă spunând: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu. (Marcu 10-14). Vorbind de tineret, se atinge un punct sensibil. Tineretul, azi, are nevoie să fie ascultat, are nevoie de îndrumare, dar sunt convins că îndrumarea trebuie să plece în primul rând din familie, din școală și să culmineze cu biserica. Prin tineret înțelegem viitorul, înțelegem pe cei ce ne vor pomeni odată în lăcașurile sfinte, și mai înțeleg o revigorare a Trupului lui Hristos.

Tineretul este prezent în biserică, își aduce aportul într-o anumită măsură, chiar dacă sunt puțini, dar vreau să cred că diferența dintre puțin și nimic este foarte mare. Cred în tineret și le ofer votul meu de încredere.

De când trec prin comuna dumneavoastră, sunt mereu surprinsă de perpetua dinamică a transformării.

► Într-adevăr, comuna este într-o mișcare continuă, dar și transformare în bine. Vă spun cu mare drag, și cred că suntem printre puținele biserici din Banat în care domnul primar face parte din Consiliul Parohial al bisericii noastre. Mărturisesc că aportul Domniei sale se vede prin faptele bune ce le săvârșește atât în comunitate, cât și la Sfânta biserică. Trebuie să fim conștienți că noi suntem numai administratori ai creației lui Dumnezeu, și suntem datori moral să o animăm, să o facem să vieze prin harul Său.

DARUL MEU ȘI AL PĂRINTELUI GIORGIEV PENTRU CITITORI

Se zice așa, că într-o biserică de provincie, cam uitată de oameni, duminică dimineața nu a venit nimeni la Liturghie. Așa că slujba a fost oficiată doar de preoți și de cântăreț în fața celui însărcinat cu vânzarea lumânărilor. Preotul s-a întrecut pe el însuși, oficiind o slujbă atât de frumoasă, cu o predică atât de emoționantă, încât cei doi l-au întrebat uimiți la sfârșit:

- Părinte, de ce ați ținut să faceți o asemenea slujbă și o asemenea predică în biserică goală?

- Cum goală?, a replicat părintele.

- Păi nu a venit nimeni!, au spus cântărețul și lumânărarul.

- Biserica era plină, dragii mei, dar voi nu ați ajuns încă atât de sus prin rugăciune încât să puteți vedea. Biserica era plină de îngeri celor care nu au

venit la Liturghie, deși ar fi trebuit să vină. Îngerii respectă rânduielile și, chiar dacă omul care le e dat în pază nu vine la Liturghie, ei totuși vin. Când vine și omul, îngerul e bucurios, când nu vine, e trist. Dar îngerii vin mereu la Liturghie. Astăzi, biserica a fost plină de îngeri triști, care au cântat împreună cu mine atât de frumos și asta m-a stimulat.

ZIUA PĂMÂNTULUI BĂNĂȚEAN, LA VOITEG

DIANA MIHAI

În 12 octombrie, în localitatea Voiteg, la Centrul Româno-German de pregătire în Domeniul Agriculturii din Voiteg, județul Timiș, a avut loc evenimentul intitulat Ziua Pământului Bănățean, ediția a III-a. Proiectul, cofinanțat de Consiliul Județean Timiș, a fost realizat de Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră al Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara și de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” - Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare și Experimentare-Producție Timișoara.

Cu acest prilej au avut loc spectacolul artistic „Tinerii Români și Germani din Banatul de Câmpie”, Plantarea „Arborelui Zilei Pământului Bănățean Ediția a III-a 2017”, Atelierul de studiu al solului „Cunoașterea Pământului”, Coordonatori: Karel Lațo, Karel Alina; Atelierul de culturi in vitro „O

plantă dintr-o celulă”, Coordonatori: Marcel Danci, Cerasela Petolescu, Giancarla Velicevici, Alina Simina; Atelierul de aranjamente florale „Inflorim în

octombrie”, Coordonatori: Cristina Toța, Claudia Szilagy, Cristian Berar; Atelierul de cunoaștere a

lemnului „Să Modelăm Lemnul”, Coordonatori: Petru Dragomir, Mihaela Moatăr, Cosmin Mariș, Carolina Ștefan, Constantin Banu; Atelierul de mecanizarea agriculturii „Mașini Agricole Moderne”, Coordonatori: Stelian Groza, Ioan Caba; și Poteca timpului spre lada micului fermier, proiect coordonat de Mihai Părvulescu și Sorina Groza.

Din Comitetul de organizare au făcut parte Ciprian Fora, Dora Orboi, Karl Fritz Lauer, Cornelia Cheț, Alexandra Becherescu, Iasmina Iosim, Simona Constantinescu, iar parteneri ai proiectului au fost Școala Gimnazială Voiteg, Școala Gimnazială „Martin Șuboni” Jebel, Școala Gimnazială Livezile, Școala Gimnazială nr. 16 Timișoara, Primăria Comunei Voiteg, Facultatea de Horticultură și Silvicultură Timișoara, Facultatea de Agricultură Timișoara, Facultatea de Management Agricol Timișoara, Revista Ferma, Radio Timișoara, Agrotest Romania și Agroindustrială Voitim.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Am descoperit în domnul Micurescu un om de mare perspectivă, fiindcă avea inițiativă, avea fler și o capacitate intelectuală deosebită

Academician Ioan VINTILĂ

Domnul academician Ioan Vintilă este unul dintre cei mai mari geneticieni în domeniul zootehniei din România. S-a născut în 1934 și are respectabila vârstă de 83 de ani. Este inginer zootehnist, doctor în agronomie, profesor la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului (USAMVB) „Regele Mihai I al României” din Timișoara și membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură (ASAS) din 2006, iar corespondent, din 1991.

În jumătate de secol de cercetare în domeniul geneticii animale, a avut multe premiere în domeniu și foarte multe succese.

Ultima distincție a primit-o, în luna septembrie 2017, când i s-a oferit Ordinul Vânătorilor din frumoasa comună arădeană Bata. Despre toate acestea, distinsul academician a avut amabilitatea să vorbească într-un interviu acordat, în exclusivitate, pentru „Foaia de Bata” din cadrul jurnalului interregional „Banatul”.

Domnule academician Ioan Vintilă, cu ce sentimente ați primit importantul «Ordin al Vânătorilor din Bata»?

► Este o mare onoare pentru mine că am primit această distincție de la vânătorii de mare tradiție, cum sunt cei de la Bata. E un gest de recunoaștere și de respect față de vârsta și experiența mea în acest domeniu și pentru protejarea și propășirea vânatului și a animalelor, în general. Eu le mulțumesc din toată inima pentru această apreciere.

Trebuie să mai spun că admir foarte mult calitatea oamenilor care conduc și dirijează comuna Bata, în frunte cu destoinicul primar, Ioan Micurescu. Eu am toată credința că destinele acestei localități se află pe mâini bune și se vede că în ultimii ani a cunoscut o dezvoltare economică și socială spectaculoasă.

Vă rog să ne vorbiți și despre prietenia istorică dintre dumneavoastră și edilul Ioan Micurescu.

► În urmă cu mulți ani, când domnul Micurescu era student la Institutul Agronomic, eu îi eram profesor. Atunci el și-a exprimat dorința să își facă lucrarea de licență la o disciplină, unde din fericire era chiar soția mea titulară. Așa a luat naștere prietenia dintre noi, bazată pe admirație și respect reciproc.

Am descoperit în domnul Micurescu un om de mare perspectivă, fiindcă avea inițiativă, avea fler și o capacitate intelectuală deosebită, și era dornic de cunoaștere. El are calități intelectuale și sufletești cu totul speciale și de admirat.

Domnule academician, cum a reușit un om ca dumneavoastră, care s-a născut în Sibiu, în urmă cu 83 de ani, să devină unul dintre cei mai mari geneticieni în domeniul veterinar din România?

► Eu tot ce practic și am practicat în domeniul geneticii, am făcut-o cu mare pasiune. Atunci, este clar că, dacă perseverezi în ceea ce faci, vei avea și mare succes. Eu am vrut de la începutul carierei mele să aduc în meseria mea cele mai noi orientări în dezvoltarea geneticii în rândul populației de animale. Am vrut să inovez continuu, fiindcă așa apare și progresul.

În timpul lui Stalin, genetica era considerată

o știință reacționară și abia după moartea lui s-a revenit la adevărata genetică. Eu am început experiențele cu musca drosofilă, celebra muscă de oțet, care se pretează foarte bine pentru studiul geneticii, am continuat cu șoricelul, cu șobolani, apoi am trecut pe oaie, pe vacă, astfel, am reușit să am foarte multe reușite și să cunosc succesul.

Vă rog să prezentați cititorilor jurnalului interregional «Banatul» câteva dintre marile reușite ale dumneavoastră cu care vă mândriți...

► Eu am practicat genetica populațiilor de animale, în scopul ameliorării lor și am reușit să realizez mai multe premiere naționale, în domeniu. Astfel, poți avea succes cu selecția și încrucișarea, dar nu suficient, fiindcă la animalele care nasc un singur pui succesul genetic este net inferior față de scoafele pentru care aplici aceleași metode.

Pentru a avea succes genetic rapid și de mare anvergură, trebuie să găsești o metodă ca animalele care nasc un singur pui să le de-

Bata 24 septembrie 2017, domnul academician Ioan Vintilă, prezentând numeroase asistențe „titlul nobiliar”

termini să nască mai mulți pui. Eu, împreună cu echipa mea, am reușit să transfer, să pun la punct și să aplic o inedită metodă genetică din Occident la noi în România, în condiții de fermă, astfel ca vaca să producă nu un singur vițel, ci 10-20! Asta am reușit la IAS Liebling, din județul Timiș. La o singură montă a unei vaci, am putut să obținem 32 de embrioni și i-am transferat în uterul a 32 de vițele, ca mame adoptive, iar acestea au fătat 11 vițele. Această metodă aplicată în condiții de fermă a fost o premieră pentru România, în urmă cu 30 de ani.

De asemenea, tot în premieră am reușit să obținem embrionii în totalitate în laborator. Asta am reușit la vaci și la oi, în acea perioadă. La oaie am aplicat această metodă la CAP Ghilad, în Timiș, și la Liceul Agricol din Ciocova, tot în Timiș. A fost altă premieră națională, în domeniul geneticii animale.

Când eu aleg animalele să producă generația următoare, pot avea progres dacă utilizez elitele genetice ale populației respective, dar nu le poți găsi decât prin performanță proprie. Atunci am trecut la o metodă de analiză la nivel molecular a ADN-ului, în laboratorul de genetică a Institutului Agronomic din Timișoara. Am reușit să elaborăm această metodă de a ajuta

selecția clasică, cu markeri moleculari. Rezultatul a fost înființarea laboratorului la Stațiunea de Cercetări pentru Creșterea Bovinelor din Arad. A fost primul laborator care făcea selecția la vaci asistată de markeri moleculari. Așadar, o altă premieră pentru România.

Cât de importantă mai este cercetarea genetică în zootehnie, în această perioadă?

► Este fundamentală, fiindcă se dorește dublarea producțiilor agricole, dat fiind că și populația globului a cunoscut și va cunoaște o creștere formidabilă, iar în aceste condiții oamenii au nevoie de hrană. Astfel, dublarea producțiilor nu se poate face decât prin aplicarea geneticii moleculare, în ameliorarea animalelor și a plantelor. Eu am scris multe articole în revistele de specialitate și am atras atenția că a apărut o nouă metodă nouă de selecție la animale și la plante, intitulată selecția genomică, bazată numai pe analize de ADN. În lumea occidentală se aplică deja cu succes.

Cum stăm cu cercetarea genetică în România?

► Eu am cerut Guvernului României, în numele ASAS, să dea atenție selecției genomice la animale și la plante, și deja s-au mobilizat niște oameni, dar toată lumea a constatat că nu avem cu cine să punem în practică acest obiectiv. Nu există specialiști pe genetică moleculară.

Ce ar fi de făcut?

► Trebuie schimbată programa analitică de predarea geneticii în facultăți. Trebuie să se predea genetica clasică, dar în cadrul acesteia trebuie să fie predată și genetica moleculară aplicată la ameliorarea populației de animale. Nu trebuie să învinuim pe nimeni, fiindcă, dacă aceasta nu este înțeleasă, înseamnă că nu există o pregătire de specialitate.

Cum stăm cu finanțarea cercetării în agricultură?

► Aproape că nu există finanțare în acest domeniu, fiindcă în ultimii ani a fost nu numai neglijată total, ci și disprețuită. Speranțe sunt în actualul ministru al Agriculturii, domnul Daea, care s-a aplecat cu mare atenție asupra domeniului cercetării și chiar a reușit să ierte datoriile stațiunilor de cercetare și astfel el vrea să încurajeze cercetarea științifică. Sincer, eu nu am mai văzut un ministru care să fie așa de aplecat asupra necesităților din agricultură.

Domnule academician Ioan Vintilă, când ați făcut primii pași către agricultură și cercetarea genetică?

► Eu am absolvit Liceul agricol la Mediaș, cu rezultate foarte bune, și am primit aprobare să acced în învățământul superior, nu în producție, așa era pe atunci. M-am înscris la Facultatea de zootehnie din Arad, care a fost transferată la Institutul Agronomic de la Timișoara. După absolvire, în 1959, am devenit cercetător, apoi, după trei ani, cadru didactic la același institut. Mie mi-a plăcut agricultura foarte mult. Am fost prorector la 34 ani, apoi, decan și întotdeauna am militat pentru dezvoltarea cercetării în agricultură.

Foaia de Biled

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Joate aceste schimbări susțin dezvoltarea comunei noastre

Cristian DAVID - primarul comunei Biled

La ceasul la care am pornit spre Biled, ceața se involbura pe vârfurile copacilor și doar petice din ea rățăceau prin tufele câmpiei, părând niște stafii. Pe alocuri, tufele și arborii capătă contururi nedefinite, părând niște ființe vii care se mișcă dintr-un loc în altul. Așa se întâmplă, adeseori,

în câmpia Banatului, toamna. Apoi, răsare soarele și iluziile dispar ca fumul.

Pe domnul primar Cristian David îl zăresc pe una din străzile care face legătura cu DN 6. Norocul meu că nu conduc „tare”, prin localități.

Domnule primar, era vorba să ne vedem la primărie...

▶ Și ce, pe stradă nu putem vorbi? Uite, ne așezăm la o cafea la buticul din colț și stăm de vorbă mai liniștiți decât la birou.

Ce faceți la ora asta de început de zi în această parte a comunei?

▶ Am trecut pe cele trei străzi pe care vom

începe asfaltarea.

Construiți, domnule primar! Se schimbă fața Biledului.

▶ Roxana, toate aceste schimbări nu fac altceva decât să susțină dezvoltarea comunei noastre, să descongeseze traficul pentru locuitorii Biledului și nu numai...

E vorba, cumva, despre unul din cele trei proiecte pentru care ați obținut finanțare europeană?

▶ Vezi că știi?

Ce urmărește, concret, acest proiect axat pe discuția noastră?

▶ Așa cum îți spuneam, proiectul, odată dus la îndeplinire, va ușura traficul prin localități și foarte important, va realiza legătura unor drumuri județene.

Cum ar fi?

▶ Cum ar fi drumul județean dintre Biled și Satchinez, ori cel de la Lecea Mică, drumuri care vor fi astfel legate cu DN6.

Și mai sunt, din câte știi, și alte proiecte din care două sunt aprobate pentru...

▶ Unul pentru extinderea rețelei de alimentare cu apă și un altul, mai amplu, pentru ex-

tinderea rețelei de apă uzată în comună, pentru reabilitarea și modernizarea instituțiilor de învățământ.

Dacă tot suntem „pe drum”, câți kilometri are drumul național DN6 pe segmentul lui de reabilitare cuprins între Becicherec și Biled?

▶ Lucrările s-au efectuat pe un tronson de 11 kilometri.

Îmi spuneți, odată, că vă place să munciți pentru Biled și oamenii săi.

▶ Adevărat. Și dacă tot ai amintit de locuitorii comunei, aș dori, dragă Roxana, să adresez mulțumiri tuturor locuitorilor comunei Biled, pentru felul în care s-au implicat în programul, derulat de primărie, privind curățenia de toamnă, adresându-le totodată, și prin intermediul jurnalului interregional „Banatul”, rugămintea mea de a acorda în continuare o la fel de mare atenție curățeniei din dreptul locuințelor, acolo unde se află podețe, șanțuri și chiar a întregului spațiu verde aflat în fața casei lor.

Domnule primar, vă mulțumesc atât pentru timpul acordat dialogului și pentru cafea.

▶ Cu multă plăcere.

DE LA CABINETUL NOSTRU MEDICAL

CE ÎNSEAMNĂ CONSUM MODERAT DE BĂUTURI ALCOLICE

Mereu suntem îndemnați la „consum moderat de băuturi alcoolice”, dar ce trebuie să înțelegem prin consum moderat?

Consumul „moderat” înseamnă o porție pe zi pentru femei și maximum două porții pentru bărbați. Înțelegând prin „porție”: 18 ml alcool pur sau 350 ml bere (5%) sau 150 ml vin (12%) sau 40 ml tarie (40%)

În doze mici, alcoolul determină relaxare, reduce inhibițiile, încurajează

interacțiunile sociale.

În consecință, se poate bea alcool în cantități mici și numai ocazional. Se recomandă consumarea alcoolului după aportul alimentar, evitând alimentele sărate, care cresc senzația de sete. Alimentele bogate în zaharuri și grăsimi încetinesc absorbția alcoolului.

POLIȚIA NE INFORMEAZĂ

Un proiect de modificare a Legii 218/2002 privind organizarea Poliției Române prevede că polițistul va putea cere oricărei persoane „vizate de măsuri polițienești” să țină mâinile la vedere sau să adopte o poziție inofensivă.

De asemenea, proiectul arată că „se prezumă intenția săvârșirii unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului” dacă o persoană nu respectă cererile de mai sus sau dacă se apropie de polițist după ce acesta a somat-o prin cuvintele „Stai, poliția! – Nu te apropia!”.

ÎN ATENȚIA LOCUIȚORILOR COMUNEI BILED

Transportul deșeurilor din material plastic și hârtie are loc în fiecare zi de luni, iar resturile menajere în ziua de miercuri a fiecărei săptămâni.

Conducerea primăriei comunei Biled, vă atenționează că resturile care rezultă din construcții ori demolări se vor duce numai în locul de depozitare special destinat pentru acestea.

În locul de depozitare este strict interzisă depunerea resturilor cu miros pestilențial, cum ar fi: mortăciuni, bălegar, etc., precum și a obiectelor din sticlă, plastic, hârtie ori a țesăturilor.

Domnul primar Cristian David face acest apel la cererea cetățenilor care locuiesc în apropierea acestui loc, cetățeni deranjați de mirosurile emantate.

O MÂNDRIE PENTRU BILEZENI ȘI PENTRU MINE

Cristian DAVID - PRIMARUL COMUNEI BILED

Gheorghe MIRON

Cea mai modernă seră din România a fost inaugurată la Biled, în județul Timiș, în 19 octombrie. Proiectul este realizat cu fonduri europene și derulat prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale 5 Vest Timișoara.

„Aceasta este una dintre cele mai mari investiții din localitate și faptul că a fost aleasă comuna pe care eu o conduc pentru o asemenea afacere este o mare mândrie pentru bilezeni și pentru mine”, a spus primarul, Cristian David. Suprafața serei este de 17.000 metri pătrați și este destinată producerii de roșii de cea mai înaltă calitate.

DRUMURILE NOASTRE...

Domnul primar Cristian David, atent la modul în care se derulează lucrările pe drumurile comunei

PAGINA REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

PENTRU MINE ESTE O MÂNDRIE SĂ REPREZINT ACEST ORAȘ MINUNAT

PETRU ROMAN, PRIMAR AL ORAȘULUI DETA

DIANA MIHAI

La două luni de la furtuna care a lovit județul Timiș în 17 septembrie, cetățenii ale căror case au fost afectate nu au uitat cele întâmplate, iar unii încă mai lucrează la repararea acoperișurilor distruse. Și în orașul Deta au fost afectate mai multe clădiri și gospodării, au fost copaci ruși și prăbușiți la pământ, peste mașini parcate, distrugându-le. Însă, lucrurile au revenit la normal după un timp relativ scurt, datorită solidarității între cetățeni, spune edilul orașului, Petru Roman. „Am constatat și de această dată cât de uniți suntem și cât spirit civic există în comunitatea noastră. Primăria a intervenit rapid acolo unde

a fost nevoie, dar, în paralel, am remarcat cum oamenii au sărit imediat în ajutorul celor care au avut nevoie. Au fost momente extrem de grele

care ne-au dovedit că împreună putem rezolva orice problemă. Cu siguranță nu aveam nevoie de un astfel de moment dificil pentru a ne arăta solidaritatea, dar natura ne-a arătat din nou că este mult mai puternică decât noi și că există lucruri pe care nu le putem controla sau decide. Vreau să vă mulțumesc, dragi locuitori ai orașului Deta, pentru implicarea de care ați dat dovadă în aceste zile, pentru spiritul de înțelegere și pentru omenia pe care le-ați arătat față de toți cei aflați în suferință. Pentru mine este o mândrie să reprezint acest oraș minunat, această comunitate deosebită care demonstrează, mai ales în clipele grele, cât de unită și puternică este”, a spus primarul Petru Roman.

HALLOWEEN, SĂRBĂTORIT LA LICEUL „Sf. NICOLAE” DIN DETA!

Prof. CRISTINA VĂLCEA

În 30 octombrie, ca și alte școli, Liceul „Sfântul Nicolae” din Deta a sărbătorit Halloween-ul, o aniversare împrumutată din tradițiile englezești (cu origine celtică), semn că elevii noștri sunt interesați de alte culturi, de istoricul lor, apreciindu-le obiceiurile și limba. Această manifestare festivă, pe care copiii o îndrăgesc foarte mult, le-a permis să se costumeze în diferite feluri, să sculpteze dovleci, să spună poezii, să facă desene inedite, descrieri de toamnă foarte frumoase și să cânte în limba engleză. Activitățile au fost benefice, în primul rând pentru că le-au dezvoltat școlarii abilitățile de comunicare (să se exprime corect, să asculte, să înțeleagă și să producă mesaje în diferite limbi străine), dar și pentru că le-a consolidat setul de valori (le-a deschis sufletul spre semnificațiile diverse pe care le au frumusețea, adevărul, binele) și atitudini (de toleranță, respect și echilibru în toate).

Un alt eveniment important pentru noi, profesori și elevi, a avut loc în 5 octombrie, când a fost sărbătorită Ziua Mondială a Educației. Pen-

tru că un învățământ de calitate reprezintă cheia unei reușite profesionale, profesorii noștri au petrecut această zi la școală, împreună cu elevii lor, realizând diverse activități cu un rol important în formarea competențelor necesare pe tot parcursul vieții. Cel mai apreciat moment a fost acela al Campionatului de Fotbal, care s-a desfășurat sub egida „Cine nu e educat, e eliminat!”, organizat de

profesorii de sport din școala noastră, unde școlarii s-au întrecut în goluri, dinamism și fair-play.

De asemenea, în sprijinul unei educații de calitate, a avut loc, în 18 octombrie, la nivelul Catedrei de Limba și Literatură Română din școala noastră, atelierul de lucru cu titlul Strategii didac-

tice de predare-evaluare al Cercului Pedagogic „Anișoara Odeanu”, la care au participat profesori din liceele tehnologice (mediul urban mic și rural). Activitățile au fost foarte constructive în vederea pregătirii elevilor pentru examenul maturității și pentru Evaluarea Națională.

Totodată, elevii noștri au acceptat invitația de a

participa la proiectul „Possibili tree”, realizat în parteneriat cu asociația Ecostuff și compania Lidl, ce are drept obiectiv principal strângerea unui număr considerabil de doze de aluminiu pentru a construi un pom de Crăciun în centrul Timișoarei, ca alternativă la varianta tradițională. Școlarii noștri sunt iubitori de natură și înțeleg necesitatea protejării ei printr-un comportament ecologic adecvat.

În perioada 28 octombrie – 5 noiembrie, școlarii din clasele de învățământ primar și grupele de învățământ preșcolar au beneficiat de mult așteptata vacanță de o săptămână. Este important ca elevii de vârste mici să se relaxeze din când în când, să petreacă timp cu familiile lor, având în vedere că ei rezistă mai greu la efort, fie el și intelectual. În cazul în care copiii reușesc să se odihnească de-a lungul vacanței, revenirea la școală va aduce rezultate mai frumoase și îi va încuraja să-și depășească limitele. Le urăm mult succes elevilor noștri, mici și mari, în continuarea acestui an școlar, îi invităm să participe la concursurile organizate și la activitățile noastre, să nu neglijeze învățătura, având în vedere că doar prin implicare și efort susținut vom putea evolua și dezvolta frumos ca oameni educați.

PAGINĂ REALIZATĂ DE DIANA MIHAI

Foaia de Topolovațu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Nu-mi place să fac oamenilor promisiuni pe care legislația nu mi le permite

Ovidiu DOȚA - Primar al comunei Topolovațu Mare

Orice toamnă care se respectă trebuie să cuprindă în ea și aluzii despre iarnă. Astfel se arată și această zi, în care am pornit spre Topolovațu Mare, zi în care farmecul toamnei robuste mai atârnă doar de amintirea fructelor, uitate pe crengi, strălucind de roua în care s-au spart curcubeiele

răsăritului.

Cu o delicatețe plină de detalii adolescente, molipsitoare e tinerețea elevilor; domnul profesor Ovidiu Doța mă așteaptă cu o ceașcă de cafea, din care adie o plăcută mireasmă amăruie.

Domnule primar, împărțim o vocație comună, aceea de dascăl, și sunt curioasă să aflu dacă poziția de primar este mai «răpitoare» decât cea de director de școală?

▶ Cu siguranță da! Ca primar, viața de familie este neglijată adeseori, altfel nu mi-ar spune atât de des fetița mea: „Tati, mai bine rămâneai profesor, pentru că atunci erai mai mult cu noi acasă.”

Sunteți ardelean?

▶ Da, și ce fac vreau să fie făcut temeinic. Sunt doar banii comunității.

Abia v-ați întors din țară și...

▶ Abia și plec iarăși. Am depus cinci proiecte la Ministerul Dezvoltării și trei pe fonduri europene și acum urmează să depunem încă trei proiecte transfrontaliere.

Un an, domnule profesor, un an și ceva, de când dețineți funcția de primar al acestei comune. O comună care doar după un an începe să semene cu ceea ce își doreau locuitorii ei.

▶ Mulțumesc pentru apreciere, iar la capătul celui dintâi an de când am depus jurământul de

primar, aș dori ca lumea să știe că, atâta timp cât voi fi în această primărie, oamenii comunei vor găsi în mine un om care va încerca să facă tot ce-i stă în putință pentru a-i sprijini în rezolvarea problemelor, așa cum am procedat din prima zi a preluării mandatului.

Domnule profesor Ovidiu Doța, ce nu vă place?

▶ Nu-mi place să fac oamenilor promisiuni pe care legislația nu mi le permite.

La capătul dialogului nostru, veți fi prezent la una din activitățile sportive ale tinerilor din comuna dumneavoastră. Sunteți mulțumit de poziția, din clasament, a fotbalului topolovațean?

▶ Și da și nu.

Ei...

▶ Roxana, prin prisma fotbalului, echipa din Iosifalău se află pe la mijlocul clasamentului spre partea superioară, este adevărat, iar cea a Topolovațului, din păcate, se află în partea inferioară a clasamentului.

Le sprijiniți.

▶ Le sprijinim pe ambele, desigur. În anul care a trecut, fiecărei echipe le-am alocat suma de 6.000 de lei și anul acesta la fel.

Totodată, susțineți, fără discriminare, și celelalte discipline sportive.

▶ Da, la noi, pe lângă activitatea fotbalistică, un loc de cinste ne asigură prin performanțele sale lotul de Skanderberg, din care fac parte copiii din Ictar Budiș, copii cu care ne mândrim, copii care au participat, cu laude, la „Campionatul național de Skanderberg”.

Skanderberg?

▶ Exact. O ramură sportivă unde avem campioni naționali și vicecampioni naționali.

Lucru de negândit!

▶ Avem, domnișoară, la Topolovaț, copii deosebiți care practică acest sport și cărora în-

cercăm acum să le creăm un club. Un club în care să includem mai multe ramuri sportive, având în vedere noua lege a sportului care ne dă posibilitatea de a finanța activitățile sportive cu toate ramurile sale.

Aș întârzia puțin, cu voia dumneavoastră, la acest sport de forță, care poartă numele unui erou medieval, întrebându-vă despre antrenorul acestor tineri?

▶ E bine că îmi pui această întrebare, căci astfel, vei afla că toate realizările acestor tineri sunt fără sprijinul unui antrenor de specialitate.

Greu de crezut!

▶ Ba mai mult, ei au o asemenea pasiune și dăruire, încât spațiul pe care l-am alocat lor este întreținut de ei, de acești tineri inimoși care au și zugrăvit acest sediu acordat de noi. Un motiv în plus de a reitera și cu acest prilej promisiunea mea de a le acorda tot sprijinul meu în viitorul competițional și nu numai.

Prezentă fiind în acest an la sărbătoarea comunei, am remarcat evoluția artistică a tinerilor din Topolovațu Mare.

▶ Da, avem două ansambluri de jocuri populare, unul la Topolovațu Mare, care are în componența sa 16 copii și așteptăm ca numărul să crească, iar la Iosifalău ansamblul este în creștere, am ajuns la 40 de copii, cu vârste de la trei ani până la 25 de ani. Sincer mă mândresc cu ei, pentru că ne fac cinste acolo unde participă: la „Lada cu Zestre” la „Poezie în grai bănățean” s.a.m.d.

Domnule Ovidiu Doța, regretați ceva ca primar?

▶ Dumneata ești, ca și mine, dăscăliță și vreau să te asigur că, atunci când un dascăl părăsește, pentru o altă demnitate catedra, există riscul de-aș pierde respectul, o parte din respectul pe care l-a avut înainte, ca profesor. Acesta este singurul lucru pe care îl regret.

POEȚI AI ȚĂRII BANATULUI

Sămna că-i pă vinice toamna

IONEL IACOB BENCEI

Dinspră „ungur” bace vântu,
Cocostîrșii ne salută,
Pân-la anu care viîne
Îș fac cuiburi pă valută.

Galbiîne și becejice
Fruudzîli-or umplut veranda,
Bace-arîngu în Benșec
Și s-auge la „Șumanda”.

*
Pîn grăgihi mai strânze lumea
Părădaisă și piparcă
Trec coșii cu aor
Să-l căscarșe în cotarcă.

*
Pun muierili pesmetu,
Vin copiii dă la școală,
Buna vântură păsula
Când în vadră, când în poală.

*
Sămna că-i pă vinice toamna

Plânze boamba-n geal la vie;
La căzan să suie fumu
Și mirosu dă răchie...

*
Pă la holdă îț faș crușe
Dă năcaz ce doare capu;
Iar la birtu dîn comună
Să bea „monopol” cu „țapu”.

*
O trecut și vara asta,
Șe o ars ca un cuptori;
Mulce holge-or fost pārloaže,

Da' la anu viitori?

*
Viîne toamna, viîne frigu
Și pîn sace dăm în gropi.
Am fâlit și anu ășta
Cu cășcigu; nișce stropi...!

*
O dau răului reumă
Șînzili-o-nșeput să mișce;
În sândalili dă gumă,
Am plecat... la „căzanișce”.

NE MÂNDRIM CU COPIII DIN ICTAR BUDIȘ

Ovidiu DOȚA, PRIMARUL COMUNEI TOPOLOVAȚUL MARE

Ca urmare a faptului că domnul primar a amintit, cu fală, în conversația avută cu mine, de copiii din lotul de Skanderbeg al comunei sale, mă simt datoare față de cititorii mai puțini familiarizați cu această disciplină sportivă, să spun că denumirea acestui sport vine de la numele eroului național al Albaniei din Evul Mediu, românul-macedonean, Gheorghe Castrioti.

Gheorghe Castrioti, celebru personaj istoric

din secolul al XV-lea, apare în toate enciclopediile noastre, ca „patriot albanez”, cum este și adevărat de altfel, iar forma corectă a cognomenului său, este compusă din Skander (Iskander = Alexandru, supranume legat de Alexandru cel Mare) și beg (= be, termenul turcesc intrat de mult și în română), iar formele corupte se explică mai puțin prin accidente fonetice, cât prin hipercorectitudine și analogii cu alte antroponime (de pildă, cu numeroasele

nume terminate în -berg).

Oricum, el este cunoscut într-o largă varietatea de forme care circulă internațional - Skanderbeg, Skanderbeg, Skandenbeg, Skandenberg, Skenderbeu (ultimul, în albaneză).

Gheorghe Castrioti a fost contemporan cu Mircea cel Bătrân și era supranumit în epocă „Braț de fier”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Nu acceptați cadouri, aparent promoționale, pentru autoturism!

Gabriel DRĂGHICI - Agent șef principal de poliție

Domnule agent șef principal de poliție, stăm de vorbă, în comuna al cărei șef de post sunteți, foarte aproape de școală, iată de ce doresc, în acest început de dialog, să vă întreb despre ce le-ați vorbit elevilor în acest început de an școlar?

► În primul rând, am încercat, de la prima noastră întâlnire, să pregătesc copiii comunei, elevii ei, prezentându-le cazuri de delicvență juvenilă...

Cred că nu este lipsit de interes, ca și alți elevi, cititori ai jurnalului interregional „Banatul”, să afle că delicvența juvenilă este...

► ... este o componentă a criminalității. Este un fenomen de devianță, manifestat prin incapacitatea unor minori sau adolescenți de a se adapta la normele de conduită din societate.

Ați prezentat elevilor exemple concrete?

► Evident.

Unul din ele fiind...

► Relația, dacă o pot numi astfel, cu internetul, atenția pe care trebuie să o acorde celor cu care intră în legătură, înțelegând în acest caz necunoscuții, pentru a nu deveni victime ale acestora, ei aflându-se la o vârstă la care pot fi foarte ușor de manipulat. Mai grav, ascund părinților cu cine intră în legătură și de aici până

la regrete tardive nu este decât foarte puțin.

Cu elevii comunei ați avut cazuri...

► Nu! Avem copii în comuna V.V. Delamarina care nu creează probleme nici școlii și nici familiilor din care fac parte. Dar pe raza comunei avem cazuri de furturi de material lemnos, de furturi din locuințe, au existat și cazuri de conducere fără permis, cazuri în mare parte rezolvate.

Cei care comit aceste fapte sunt din comună sau din afara ei?

► Și din comună și din afara ei.

Haideți să vorbim puțin despre bicicliști.

► Bicicliștii atunci când circulă pe drumurile publice trebuie să fie echipați regulamentar și, bineînțeles, cu actele de identitate asupra lor.

Nu v-am întreat, vă întreb acum, din ce an lucrați în comuna poetului...

► Din anul 2006.

Țara traversează o perioadă de criză a cadrelor din domeniul dumneavoastră de activitate.

► Este adevărat, dar în comuna noastră schema este completă.

Care este relația instituției dumneavoastră cu administrația locală?

► Colaborăm cu conducerea primăriei foarte bine în sprijinul comunității. În sprijinul locuitorilor unei comune care, în ultimii ani, s-a schimbat mult în bine și doresc să informez, cu sprijinul „foii” noastre, pe toți locuitorii comunei V.V. Delamarina, să dovedească multă prudență telefoanelor de la necunoscuți.

Mai exact...

► Să nu de-a crezare veștilor neplăcute primite prin telefon de la necunoscuți și, dacă primesc astfel de telefoane, să contactez imediat persoana la care se face referire în apelul primit. Rog consătenii mei să nu trimită niciodată, în nici o împrejurare, sume de bani sau alte valori, la solicitarea telefonică a unor persoane necunoscute. Și aș mai dori, dacă se poate...

Vă rog.

► Doresc să atrag atenția cititorilor noștri, că în diverse locuri, cum ar fi: stațiile de benzină, în parcaje sau supermarketuri, se distribuie gratuit mici cadouri, aparent promoționale, pentru autoturism: portchei, mascote, etc., să nu le accepte!

De ce?

► Pentru că ele conțin un cip de urmărire...

Ca în filme!

► Da și, uneori, viața bate filmul, cu ajutorul acestor „atenții”, hoții știu totul despre tine, unde te afli, când ești acasă, unde staționează mașina, etc.

Și astfel...

► Astfel, în lipsa ta îți intră oricând în casă, îți fură mașina...

Domnule agent, din ce îmi spuneți, îmi imaginez o adevărată rețea infracțională.

► Domnișoară Roxana, asta și este, o rețea europeană de criminali. Un nou sistem infracțional.

Promisiuni împlinite

AVEM STRĂZI PE CARE SE POATE CIRCULA ÎN CONDIȚII BUNE, INDIFERENT DE ANOTIMP

IOAN CRISTIAN CARDAȘ - PRIMARUL COMUNEI VICTOR VLAD DELAMARINA

Pentru o mai bună informare a celor ce trec prin comuna Victor Vlad Delamarina, a viitorilor investitori, ne-am deplasat și prin satele care aparțin de comună. Astfel, am ajuns în satul Vișag, unde am constatat cu bucurie că toate străzile au fost pietruite. Nu mai există gropi și nici denivelări. La întoarcere,

ne-am oprit la sediul primăriei, unde domnul Ioan Cristian Cardaș, primarul comunei Victor Vlad Delamarina, oferindu-ne o ceașcă cu ceai, ne-a spus: „Efortul nostru de pietruire a drumurilor din satul Vișag s-au încheiat cu bine. După cum ați văzut, avem, în satul Vișag, șapte kilometri de străzi bine pietruite, avem străzi pe care se poate circula în condiții bune, indiferent de anotimp.”

Interesându-ne de fondurile necesare, domnul primar ne-a asigurat că: „Întreaga investiție a fost realizată cu bani de la Primăria comunei Victor Vlad Delamarina.”

Rubrica CONSĂTENILOR UCRAINENI

CENTRUL GEOGRAFIC AL EUROPEI SE AFLĂ ÎN UCRAINA

Am aflat de la unul din dascălii mei, ucrainean de origine, că:

Ucraina este țara cu cea mai întinsă suprafață din Europa (dacă nu se ia în calcul Rusia care nu se află în întregime în Europa), însă are mai puțini locuitori decât Franța sau Germania.

Expresia „Ta ni” înseamnă „da nu” și provoacă multe confuzii printre cei care vizitează țara. De obicei este folosită ca o obiecție făcută unei afirmații.

Prima lampă cu gaz a fost inventată în Lviv, Ucraina.

Prima constituție din lume a fost scrisă și adoptată în Ucraina în 1710. Acest document a fost primul care a separat cele trei puteri în stat.

În Ucraina, verighetele se poartă pe degetul inelar de la mâna dreaptă.

Cea mai adâncă stație de metrou din lume se află în Kiev, la o adâncime de 105 metri. A fost construită în 1960 cu scop militar.

ATENȚIE PĂRINȚI, ATENȚIE...

Concluziile studiilor europene despre învățământul din România sunt triste pentru noi. Avem cantitate, nu calitate! Suntem codași în ceea ce privește rezultatele la testele PISA, 42% dintre elevii din România fiind analfabeți funcționali.

În plus, suntem pe locul III la abandonul școlar. Experții din învățământ spun că acest lucru este cauzat, printre altele, de modul superficial în care se practică activitatea didactică.

Programul PISA este o evaluare internațională comparativă care măsoară dezvoltarea competențelor de bază ale elevilor de 15 ani, aflați la finalul învățământului obligatoriu, în trei domenii principale: citire / lectură, matematică, științe.

Foaiia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Îmi face plăcere să stau de vorbă cu jurnaliști care își respectă profesia

Ion Iacob DAMIAN - Primar al comunei Vermeș

Spentru întâia oară când pornesc spre Vermeș toamna. La scurt timp după ce am pătruns pe drumul ce taie în două părți pădurea majestoasă, Vasile Todi mă roagă să opresc mașina și să cobor. Fac câțiva pași și la întoarcere mă întrebă ce am simțit. Îi răspund că mi-am simțit pașii consunând, armonios, cu legănatul codrului. „Asta e codrul Vermeșului, fată dragă, bucuros mereu de prezența fetelor frumoase și deștepte.” Râd și nu mai opresc decât în parcul primăriei, acolo unde domnul Damian, primarul comunei, comună fruntașă a Carașului, ne așteaptă în biroul domniei sale.

Domnule primar, nu ne-am mai văzut din vremea rugilor, atunci când mi-ați făgăduit că într-o viitoare întâlnire veți rupe o bucată de timp din calendarul dumneavoastră, pentru un scurt dialog.

▶ Și, după cum vezi, mă țin de cuvânt.

Vă mulțumesc.

▶ Fată dragă, cum îți spune fratele Vasile, mie chiar îmi face plăcere să stau de vorbă cu jurnaliști care își respectă profesia. Cu gazetari care informează - nu denigrează - și informațiile lor sunt corecte în relația cu realitatea. Ascult!

În drumul spre dumneavoastră, trecând prin satele aparținătoare de comuna Vermeș, am văzut câmpuri îngrijite prin mijlocul cărora se întind

frumoase panglici de asfalt. Cum ați reușit?

▶ Am reușit prin implementarea în proporție de aproximativ 90% a proiectului de investiții „Amenajare drumuri agricole în comuna Vermeș”.

Ce măsură...

▶ Măsura 125, proiect prin care s-au realizat 2450 m de drum asfaltat cu o lățime de 4 m.

Ați definitivat și acostamentele?

▶ Bineînțeles, acostamente de 2 x 0,5m la care se adaugă 9 stații de încrucișare și un pod rutier peste pârâul Tramnic, aferent aceleiași investiții.

Dacă tot am vorbit de câmpuri, holde frumoase, am remarcat, cu reală bucurie, turme de oi pe întinsul pajiștilor, semn că păstorii Vermeșului au unde doini mioarelor.

▶ Frumos, frumos, dar pentru a ajunge ca dumneata să vezi și, plăcut lucru, să remarci această realitate, a fost nevoie de punerea în aplicare a „Amenajamentului pastoral” întocmit de către Primăria comunei Vermeș, în baza OUG 34/2013 prin închirierea suprafețelor de pajiști permanente aflate în domeniul public și privat al UAT Vermeș către crescătorii de animale de pe raza comunei și sprijinirea acestora în vederea dezvoltării activităților agricole.

Aveți implementate o serie de proiecte...

▶ Unele din ele chiar finalizate, cum este „Proiectul de modernizare a străzilor în localitatea Izgar”, proiect derulat în cadrul „PNDL I”.

Și PNDL II?

▶ PNDL II pentru 2017 -2020 cuprinde, în lista aprobată finanțarea obiectivului de investiții pentru alimentarea cu apă și canalizare menajeră a localității Ersig.

La ce valoare se ridică această finanțare și de unde vine ea?

▶ Suma alocată de la Bugetul de Stat este de 5.380.756,00 lei.

Domnule primar, sunteți fiu al Vermeșului și prin tot ce faceți dovediți că iubiți și respectați deopotrivă oamenii acestui finut vermeșan.

▶ Roxana, dacă îmi îngădui să-l parafrazez pe marele bănățean Sever Bocu, îți spun, cu mâna pe inimă, că Vermeșul este patria mea restrânsă.

Vermeșul căruia îi dăruieți atâtea realizări frumoase.

▶ Am și nerealizări, despre ele de ce nu vrei să vorbim?

Păi să vorbim...

▶ Te rog să consemnezi, ca nerealizare, încă, neimplementarea 100% a sistemului de colectare selectivă a deșeurilor de pe raza UAT Vermeș, fapt pentru care fac din nou, și pe această cale, apel la toți cetățenii comunei Vermeș, să fie mai atenți la colectarea, selectarea și depozitarea deșeurilor în locurile special amenajate prin amplasarea de către Primăria comunei Vermeș a containerelor montate special pentru colectarea selectivă.

Domnule primar, vă mulțumesc!

▶ Și eu îți mulțumesc pentru promovarea comunei noastre în jurnalul interregional „Banatul”.

Rubrica bisericii VERMEȘENE

TAINA SFÂNTULUI BOTEZ

Lucrările văzute instituite de Hristos și săvârșite de episcop și preot, prin care, în chip nevăzut, se împărtășește credinciosului harul Duhului Sfânt, se numesc Taine. Sfintele Taine pe care le vom prezenta, pe rând, începând cu acest număr.

Botezul Domnului Sfântul Botez este întâia dintre Tainele Sfintei Biserici; este ușa prin care se intră în Sfânta Biserică. Și numai ajungând membri ai Bisericii lui Hristos ne putem învred-

nici și de primirea celorlalte Sfinte Taine. Taina Sfântului Botez a fost așezată de Mântuitorul Iisus Hristos prin cuvintele: «Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh» (Matei XXVIII, 19). Acestea le-a grăit după învierea Sa din morți. Dar Taina Sfântului Botez nu este numai ușa prin care se intră în Sfânta Biserică a lui Hristos, ci și pentru câștigarea împărăției lui Dumnezeu, așa cum ne încredințează însuși Mântuitorul, zicând: «De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu.» (Ioan III, 5).

Rubrica poliției locale

CE POT PIERDE HOȘII DE LEMN

Una trecută, mai exact în 26 octombrie, după lăsarea întinericului, în jurul orei 22:00 doi cetățeni din județul Timiș, cu vârste cuprinse între 29 și 44 de ani, au fost surprinși, de oamenii legii, în flagrant, în timp ce tăiau ilegal copaci de pe teritoriul administrativ al comunei Vermeș. Oamenii legii i-au lăsat fără lemne, fără două tractoare și două căruțe, și fără motorfiestrăul mecanic, toate folosite la comiterea faptelor cu iz penal.

Cele două tractoare găsite la fața locului nu erau înmatriculate în circulație, și ambele tractau câte o căruță cu două axe, pe structură metalică.

Făptașii s-au ales cu dosar penal.

Din albumul tinerilor vermeșeni

Membrii „Ansamblului Vermeșana” participanți și premiați la serbarea câmpenească autentică intitulată generic „Sus, sus, sus la Grindu Petri” din Sacoșu Mare, unde a avut loc și cea de-a doua ediție a „Festivalului Zonal de Coregrafie”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

O AMINTIRE FRUMOASĂ

MULȚUMIM DOMNULUI PRIMAR CAREBIA PETRU ȘI CONSILIULUI LOCAL COȘTEIU

ANDREEA MOISIUC - CLASA A VIII-A

La scurt timp după începerea anului școlar 2017-2018, cu sprijinul Consiliului Local Coșteiu s-a realizat o excursie pe traseul Arad-Băile Felix-Oradea, oferită elevilor de la Școala Gimnazială Coșteiu care au obținut rezultate foarte bune la învățătură. Această excursie a avut loc în 5-6 octombrie 2017, acțiunea marcând totodată și Ziua Mondială a Educației.

O primă oprire a fost în Arad, unde după o plimbare temeinică prin centrul orașului, care este absolut fantastic, am vizitat Catedrala „Sfânta Treime”. Aceasta este o catedrală ortodoxă, sediul scaunului Arhiepiscopiei Aradului, care a devenit catedrală arhiepiscopală la 28 noiembrie 2009. (Foarte multe informații am putut afla de la profesorii noștri care ne-au însoțit.)

De la Arad am plecat mai departe și am ajuns la Hotel „Vila Sântana” din Sânmartin, unde am fost cazați. După o scurtă vizită în hotel am văzut că acesta oferă piscină sezonieră în aer liber și un centru de wellness cu piscină interioară, cadă cu apă termală și săli de masaj. Restaurantul hotelului are un meniu variat în principal din bucătăria românească. Toate camerele sunt dotate cu televizor

prin cablu și aer condiționat, și acces la internet wireless. De asemenea, toate au baie cu duș. Vila Sântana are o grădină și o terasă. De aici, orașul Oradea se află la mai puțin de 10 km, iar stațiunea

termală Băile Felix la mai puțin de 1,5 km. Mai mult de atât nu ne-am fi putut dori deoarece erau toate condițiile.

A doua zi am început-o cu un mic dejun savuros, servit la hotel, după care am plecat la plimbare. Am vizitat grădina zoologică din Oradea situată în partea de sud-vest a municipiului, care deține în prezent un efectiv de peste 650 exemplare de animale din specii diferite: maimuțe, urși, lei, tigri,

lupi, căprioare, zebre, fazani, păuni, papagali etc., precum și arbori seculari din diverse specii, dar și plantații recente cu arbori și arbuști. Natură în toată splendoarea ei.

În aceeași zi am vizitat și Cetatea din Oradea, considerată un simbol important al orașului. Ca arhitectură, Cetatea cuprinde 12 corpuri și 5 bastioane, fiecare bastion având un nume: Bastionul Auriu (construit în 1572), Bastionul Bethlen (finalizat în 1618), Bastionul Ciunt (renovat în 1599), Bastionul Crăișorul (finalizat în 1570) și Bastionul Roșu (1580-1598).

Astăzi Cetatea Oradea este proapăt renovată, găzduind legende, povești, și stă deschisă pentru vizitatori, împrejmuțată de șanțul cetății. Parcul care s-a deschis de curând și lacul cu nuferi existente aici oferă o priveliște minunată și relaxantă.

Această experiență va rămâne o amintire frumoasă în viața fiecărui elev care a participat, căci pe lângă faptul că am învățat multe lucruri, nu a lipsit bineînțeles distracția. Nu ne-am plictisit deloc. Au fost două zile frumoase pentru care mulțumim profesorilor noștri care ne-au îndrumat și sprijinit, precum și domnului primar Carebia Petru și Consiliului Local Coșteiu.

DE LA CABINETUL NOSTRU MEDICAL

CUM SĂ RECUNOAȘTEM GRIPA?

Odată cu primele zile ale toamnei, debutează și sezonul, plin de disconfort, al gripei. Un debut progresiv cu nas înfundat, tuse, secreții nazale apoase și febră ne indică o răceală, însă un debut brusc cu alterarea stării generale, cu febră mare peste 39 grade,

cu frisoane și dureri musculare ne duce cu gândul la gripă și în acest caz este important să ne prezentăm la medic.

Pe cine afectează? Toți ne-am confruntat la un moment dat cu viroze respiratorii, însă cele mai susceptibile persoane sunt copiii și vârstnicii. Vârstnicii în general au imunitatea scăzută, deoarece prezintă comorbidități și cel mai frecvent aceștia se îmbolnăvesc chiar de la... nepoți.

O NOUĂ EDIȚIE A CARNAVALULUI TOAMNEI LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ COȘTEIU

COORDONATORUL ACTIVITĂȚII,
Prof. ADINA BĂCILĂ

Si anul acesta, la Școala Gimnazială Coșteiu, a avut loc Carnavalul Toamnei, o activitate extrașcolară foarte îndrăgită de elevii noștri. Drept urmare, la mult așteptata acțiune au participat nu mai puțin de 19 perechi de copii, care și-au prezentat costumele foarte frumoase și care au participat la câteva concursuri distractive. Alți copii și-au prezentat dovlecii sculptați și desenați chiar de ei, demonstrându-și astfel talentul artistic.

La această activitate au luat parte elevi de la toate clasele de nivel primar, respectiv gimnazial, din școală. Elevi de la clasa a VIII-a, alături de coordonatorul activității, prof. Adina Băcilă, și-au adus aportul la buna organizare a acțiunii. Publicul spectator, format în special din elevi, dar și din câțiva profesori și părinți, a audiat pentru început câteva melodii despre toamnă și a fost salutat și întâmpinat cu un cuvânt introductiv de către o elevă de la clasa a VIII-a.

A urmat prezentarea costumelor și a dovlecii-

lor. Personajele alese de către copiii participanți au fost variate și interesante, la fel și poveștile lor. Au defilat și s-au prezentat prințese și zâne cu rochii minunate și caractere frumoase, dornice de a face lumea în care trăim una mai bună, povestind ce fac ele pentru a ajuta copiii, adulții și chiar animalele. De asemenea Scufița Roșie, Spiderman, Winnetou, o sperietoare de ciori, un crocodil, un rege, un pirat, un cosmonaut, o doctoriță, un hacker, o chelneriță, un bodyguard, ba chiar interpretul formației Carla's Dreams au povestit cu ce se ocupă. Unele personaje au prezentat scurte scenete de unde reieșea clar ceea ce fac ele zi de zi. De asemenea, 13 elevi care au sculptat și desenat dovlecii le-au dat acestora nume și au inventat o povestioară despre aceștia.

În continuare, concurenții au participat la trei probe care i-au înveselit și pe ei, și pe spectatori. Prima a fost proba de dans, copiii având ocazia să demonstreze că se pot mișca pe ritmul diverselor genuri muzicale. A doua a constat într-o probă de îndemănare, și anume aruncarea unei mingiuțe, de către un copil din fiecare pereche, în cutia ținută la

o oarecare distanță, de către partenerul lor. Ultima probă a fost aceea de dans limbo, concurenții vor trecând pe sub o sfoară ținută cât mai aproape de sol.

La final, toți elevii participanți la acțiune au primit cadouri constând în jucării și rechizite. Derularea acestei activități a dat prilejul de a valoriza personalitatea complexă a copiilor, sensibilitatea acestora, imaginația și creativitatea lor care sunt fără de margini la această vârstă, precum și îmbunătățirea deprinderilor motrice de coordonare și îndemănare.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Onorată de edili din Timiș, Caraș-Severin, Arad și Hunedoara, invitația domnului Vasile Todî de a acorda o zi din calendarul vieții noastre vizitării unor splendide reședințe nobiliare aflate în apropierea Mureșului, a fost primită cu sinceră satisfacție. Astfel încât, mi-

am pregătit de decuseară tăcerea și lumina blândă a ascultării atâtor noutăți ce aveau să vină a doua zi.

Când am pornit spre Birchis, cerul era o umbră albăstrie. Stelele, urmând porunci inexorabile, se adunau din patru părți în jurul lunii, iar luna fugea de ele. Dovadă că în cer numai stelele se conduc după legi exigente, luna – niciodată.

La ieșirea din castelul din Căpâlnaș, domnul primar al comunei Săcălaz din județul Timiș, Ilie Todașcă, ne invită, în așteptarea celor întârziți, la o cafea. Mă așez lângă dânsul, chiar dacă mă dojenește: „Roxana, știi cum spune fratele Vasile: «Beau cafeaua!»”

Haideți domnule primar, vorba bunicii mele:

«Cât hodinim, măcar să stăm de vorbă...»

► Măi fată, eu mă simt onorat că, din câți primari vezi aici, mă alegi pe mine pentru un dialog înregistrat. Ce vrei să afli?

Sunteți pentru prima dată la Birchis?

► Am mai trecut cu ani în urmă prin această zonă de margine a Banatului și de fiecare dată m-am simțit foarte bine. Îmi plac oamenii acestor locuri, relieful, Mureșul și de ce nu, acest minunat coleg al meu, domnul Guțu, primarul comunei Birchis. Până la venirea voastră, m-am plimbat prin comună, privind-o prin ochii primarului Ilie Todașcă.

Și cum vă pare Birchisul azi, domnule primar?

► Birchisul este o comună bine gospodărită. Trotuare pavate, străzi asfaltate, Cămin Cultural întreținut cu grijă, sediul primăriei în extindere modernă, școlile îngrijite, Căpâlnașul cu o frumoasă sală de conferințe și deasupra tuturora Bisericele majestoase.

Cu ce impresie plecați de la Căpâlnaș după ce ați vizitat reședința Ecaterinei Mocioni?

► Dragă, aceste reședințe, și când spun „aceste”, fac referire și la celelalte castele aflate în această parte a Mureșului, meritau un alt destin, fără îndoială. Dar ele, asemeni țării în-

Birchisul este o comună bine gospodărită

Ilie TODAȘCĂ - Primar al comunei Săcălaz

tregi, au plătit un nemeritat tribut perioadei de început a comunismului. Această zi a fost, trebuie să recunoaștem cu toți cei prezenți, o lecție de istorie interzisă nouă, celor mai vârstnici vreme de 45 de ani. Despre această familie ilustră a Mocioneștilor s-a vorbit foarte puțin sau deloc în perioada comunistă și atunci când s-a vorbit despre ea s-a făcut ori în mediul academic, ori în cel gospodăresc, adică în casele oamenilor din aceste locuri, oameni care, precum am văzut cu toții cei de azi aflați aici, poartă un respect fără margini acestui neam.

Ce v-a mai atras atenția în această comună, domnule primar din Timiș?

► Oamenii. Aici trăiesc oameni de o calitate aparte, oameni cărora de mare ajutor le-ar fi venirea unor investitori. Care investitori, venind aici, nu ar avea decât de câștigat.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru amabilitatea dumneavoastră proverbială.

► Cu multă plăcere și cu rugămintea de a face loc, în frumosul jurnal regional „Banatul”, și comunei Săcălaz.

Comună fruntașă a Banatului de pustă.

► Vezi că știi?

Rubrica părinților

GRATUITATEA EXISTĂ DOAR ÎN TEORIE

Părinții care își pregătesc copiii, să treacă pragul școlii, știu că în România învățământul de 11 ani este obligatoriu (10 clase + clasa pregătitoare) și gratuit.

Dar mai trebuie să știe că, în realitate, situația este complet diferită, iar părinții scot an de an din buzunar sume mari de bani pentru a-și susține copiii să meargă la școală. De la pixuri, caiete, ghiozdan, uniformă și până la cretă, huse de bănci și participarea la concursuri școlare, pentru fiecare dintre acestea, părinții sunt cei care plătesc în fiecare an școlar sume de până la 2.500 de lei.

Chiar și ministrul Educației a afirmat că „gratuitatea” există doar în teorie și că părintele nu are încotro decât să plătească: „Educația e gratuită conform Constituției. În fapt, cineva trebuie să asigure această gratuitate. Statul asigură o parte din gratuitate, părintele asigură altă parte din gratuitate, copilul nu plătește nimic”, a declarat ministrul Liviu Pop.

Costurile pe care le implică școala reprezintă una dintre cauzele abandonului școlar. România este țara unde doi din zece elevi ajung să renunțe la școală, iar cei mai mulți provin din familii sărace.

DE LA BIROUL NOSTRU SOCIAL

CÂȚI BANI OFERĂ STATUL SUB FORMĂ DE AJUTOR SOCIAL PERSOANELOR CU VENITURI FOARTE MICI?

Cuantumul ajutorului social pe care îl primește o persoană singură sau o familie se determină ca diferență între nivelurile enumerate mai jos și venitul net lunar al persoanei singure sau, după caz, al familiei.

Pentru o persoană – suma de 142 de lei lunar.

Pentru o familie formată din două persoane – 255 de lei lunar.

Pentru o familie formată din trei persoane – 357 de lei pe lună.

Pentru o familie formată din patru persoane – 442 de lei pe lună.

Pentru o familie formată din cinci persoane – 527 de lei pe lună.

Pentru familia formată din cel puțin șase persoane, statul acordă câte 36,5 lei pentru fiecare persoană.

Știați că în Teleorman avem de departe cea mai mare pondere a beneficiarilor de ajutor social, iar în Timiș cea mai scăzută?

Rubrica elevilor

Prof. ANA-MARIA POPA

Dragi elevi ai școlii comunei Birchis, haideți să învățăm în vacanță, altceva decât obișnuim la școală. Dar, la fel de folositor. Deci, în această lună, vom învăța câteva din formulele de adresare folosite la întâlnirile cu reprezentanții bisericii ortodoxe. În viața de zi cu zi ne întâlnim de cele mai multe ori cu persoane care, încercând să fie politicoase în adresarea către clericul Bisericii, ajung în situații de-a dreptul penibile. Pentru clericul care întâmpină asemenea situații este dovada sigură că persoana respectivă nu frecventează biserica și nu are cunoștințe elementare despre Ortodoxie.

La întâlnirea cu preotul creștinul nu trebu-

ie să se adreseze preotului cu formule ca: „Bună dimineața!”, „Să trăiți!”, „Noroc!” și nici măcar „Doamne ajută!”. El trebuie să ceară binecuvântarea spunând: „Binecuvântați, Părinte!” sau „Blaogosloviți!”, ceea ce înseamnă același lucru. Răspunsul preotului poate fi: „Domnul!”, „Domnul și Maica Domnului!” sau „Domnul Dumnezeu!”, însemnând prin aceasta: „Binecuvântarea Domnului, a Maicii Domnului sau a Domnului Dumnezeu să fie cu tine!”

Când rostește „Binecuvântați!”, omul nu trebuie să-și facă cruce în fața preotului ca în fața sfințelor icoane, ci doar să se aplece suficient cât preotul să-l poată însemna cu semnul Sfintei Cruci pe creștetul capului.

Din albumul comunei

Domnul primar Ilie Todașcă (cu cravată roșie), alături de colegii săi, aflați în vizită la Birchis

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Aquatim

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

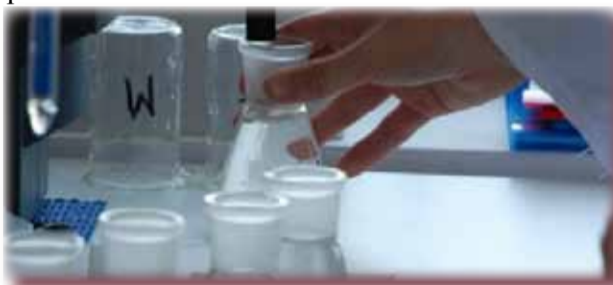
† Ioan

REZULTATE FOARTE BUNE PENTRU LABORATORUL DE CONTROL AL CALITĂȚII APEI AQUATIM

LOREDANA LEORDEAN

Laboratorul Aquatim de control al calității apei a fost auditat în luna octombrie de către RENAR, organism național de acordare a licențelor, pe diverse standarde. Auditul de supraveghere s-a încheiat cu rezultate foarte bune pentru Aquatim, prin faptul că specialiștii RENAR nu au găsit neconformități și au apreciat pozitiv felul în care se desfășoară activitățile specifice în laborator. Certificatul de acreditare deținut în prezent de laboratorul Aquatim, conform standardului ISO 17025/2005, este valabil până în anul 2019. Pro-

cedura de acordare și menținere a certificatelor se bazează pe verificarea îndeplinirii unor condiții legate de dotările tehnice și de calitatea serviciilor prestate.

APA DE LA ROBINET, CONTROLATĂ ȘI SIGURĂ

Aquatim monitorizează continuu calitatea apei potabile din rețea, începând cu procesul de tratare și până la robinetele consumatorilor. Zilnic, în laboratorul din Timișoara se fac peste 200 de analize a apei, înainte ca aceasta să ajungă în rețeaua publică de distribuție. Monitorizarea rețelei de distribuție se face prin prelevarea săptămânală a probelor de apă potabilă de la punctele de control, stabilite de comun acord cu Direcția de Sănătate Publică Timiș. Rezultatele centralizate ale acestui program de monitorizare sunt publicate lunar pe site-ul societății, la secțiunea Buletin de analiză a calității apei.

SEMINAR AQUADEMICA – EXPLOATARE CANALIZARE

CRISTINA BORCA

Fundația româno-germană Aquademica a organizat, în perioada 9-10 noiembrie a.c., seminarul „Exploatarea sistemului de canalizare”. Lectorii, dr. ing. Bernhard Böhm și dipl. ing. Peter Köstner, de la Primăria München, au prezentat participanților, în prima zi a seminarului, aspecte din practica germană în domeniu. Prezentarea organigramei în domeniul exploatarea sistemului de canalizare – studiu de caz Departamentul de evacuare a apelor uzate din cadrul Primăriei München – a fost tema abordată de cei doi lectori, pentru a scoate în evidență aspectele care au adus un plus de eficiență în organizarea activității de exploatare a rețelei de canalizare în cadrul serviciului de utilitate publică.

Societatea Aquatim are legături strânse cu sectorul german al apei, prin Fundația româno-germană Aquademica, unde compania de apă este membru fondator. Aquademica facilitează transferul de cunoștințe „de la practicieni către practicieni”, pentru ariile de competență acoperite de salariații serviciilor publice de apă și canalizare. Programa de cursuri și seminarii Aquademica se adresează companiilor de profil și specialiștilor interesați de instruire și perfecționare profesională. Numărul cursanților se ridică la câteva sute pe an.

PARTICIPARE RECORD LA CONGRESUL ȘI EXPOZIȚIA PENTRU APĂ ȘI DEZVOLTARE 2017

CRENGUȚA RADOSAV

Cu peste 2000 de participanți confirmați, din 100 de țări, înscriși la sute de prezentări tehnice și științifice, „Congresul și expoziția pentru apă și dezvoltare 2017” va scrie o nouă etapă, majoră, în găsirea de „Soluții durabile pentru economiile emergente”, fiindcă aceasta este tema aleasă de Organizația Internațională a Apei (IWA) pentru congresul din Argentina.

Buenos Aires va reuni, în această lună, specialiști din domeniul apei, experți, companii internaționale, firme producătoare de echipamente pentru domeniul apei potabile, respectiv al canalizării, cu scopul declarat de atingere a „Obiectivului 6 de Dezvoltare Durabilă din 2030”, privind asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și a canalizării pentru toți, oriunde și de oriunde din lume.

Congresul din Buenos Aires va atinge și tematica progreselor întârziate, înregistrate în acest sector, care sunt îngreunate în mod semnificativ de lipsa globală de personal calificat corespunzător în rândul forței de muncă de pe piață.

ÎN TRECE ȘI VIITOR

CRENGUȚA RADOSAV

În anul 2000, Aquatim a identificat în programul ISPA o oportunitate de finanțare pentru reabilitarea tehnologiei de tratare a apelor uzate din Timișoara, astfel încât calitatea efluentului să respecte standardele europene prevăzute în Directiva privind apele uzate urbane. Programul a avut un buget total de peste 45 de milioane de euro, din care 70% din fonduri au fost nerambursabile. Circa 30 de milioane de euro din valoarea totală au fost alocate pentru reabilitarea stației de epurare.

Modernizarea stației de epurare din Timișoara are ca efect reducerea poluării mediului înconjurător (apă, aer, sol) și realizarea unei protecții sporite a sănătății populației din vecinătate și a personalului de exploatare. Astfel, s-a realizat un pas important spre alinierea la normele tot mai severe ale Uniunii Europene din domeniul protecției mediului, dar și un pas nou de asimilare în schema clasică a stațiilor de epurare din România a unor tehnologii performante cu eficiență ridicată și impact redus asupra factorilor de mediu.

DE PE ALTE MERIDIANE

PANOUL CARE PRODUCE APĂ POTABILĂ DIN AER

Panoul din imagine este unul real, este situat în Lima, Peru, el produce aproximativ 100 de litri de apă pe zi, din nimic decât umiditate, un sistem de filtrare și un pic de ingeniozitate gravitațională. Deoarece, Lima se află de-a lungul Oceanului Pacific sudic umiditatea în medie pe oraș este în jur de 88% (dimineața se apropie de 100%). Dar, Lima, de asemenea, se află în partea de nord a celui mai uscat deșert Atacama, cea ce înseamnă că aici practic nu plouă.

Astfel, acest panou extrage apa din aerul umed, atât de necesară aici, care în cele din urmă poate fi folosită de localnici.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI CRENGUȚA RADOSAV

NU ȘTIU SĂ UMILESC OAMENII

Dacă, pentru mine, Marin Preda este scriitorul român neegalat nici până azi, după douăzeci de ani de literatură în regim de libertate, atunci Stere Gulea este singurul regizor care știe cum se deschide ușa la Preda. Am încercat și eu, în repetate rânduri, să deschid ușa la Preda, dar nu am izbutit să trec niciodată de prispă casei. Bine și acolo unde am aflat, chiar de la Marin Preda, ce e adevăr și ce e ficțiune în Moromeții. „Adevărate sunt sentimentele. Ficțiuni sunt împrejurările, eroul preferat, Moromete, care a existat în realitate, a fost tatăl meu. Cruzimea, josnicia, omorurile și spânzurările întâlnite des la Rebreanu și Sadoveanu, și existente de altfel și în viața țărănilor, nu și-au mai găsit loc în universul meu scaldat în lumina admirației. În realitate, în amintire, îmi zac fapte de violență fără măsură și chipuri întunecoase, infernale, dar până acum nu le-am găsit un sens. Poate că nici nu-l au?!” De la Stere Gulea am aflat altele, într-un alt pridvor de casă, și ce am aflat am păstrat cu atenția cu care grijești o bucurie încremenită în așteptarea cititorilor. Adică a dumneavoastră...

Vasile TODI

Domnule Stere Gulea, ați așezat în imagini mișcătoare geniul celui mai important creator epic al veacului trecut.

Marin Preda.

Exact. Cum l-ați cunoscut pe Marin Preda?

L-am cunoscut prin Toma Caragiu care, după ce a văzut un film de televiziune făcut de mine, după Matei Caragiale s-a arătat mai apropiat de dorința mea de a lucra Moromeții.

Maestre, cum era Toma Caragiu? Caragiu, cel care a dat nemurire clipei unui actor, Toma, despre care Alexa Visarion spunea că trebuie căutat și studiat.

O forță, Vasile. Era o forță. Era un om care împingea lucrurile. Toma avea o energie extraordinară. Era tonic chiar atunci când era trist.

Își vindecă tristețea o roză dând în floare! Astfel îl văd eu pe Toma trist.

El avea o parte ascunsă unde își păstra tristețea. O parte bine ascunsă, Toma fiind un om extrem de pudic și de elegant.

Și ironic?

Da, dar o ironie frumoasă, o ironie dulce. Îmi amintesc cum odată, după un spectacol, Caramitru, vorbindu-i despre mine, a fost întrerupt de Toma cu vorbele: „Ce-i domnule cu Gulea, toată ziua îmi vorbești de el, cine-i asta?” Apoi, după ce m-a cunoscut, el și-a fixat așa ca un deziderat să-l convingă pe Marin Preda, să fie de acord ca eu să fac „Moromeții”. Și atunci l-am cunoscut pe Preda. Ei fiind doi mari artiști care se respectau enorm. Se vedeau des și se prețuiau cu egală măsură. Nu rareori luau masa împreună. Și uite așa, Toma, care avea o casă la Periș, a organizat o masă cu intenția clară de a-l convinge pe Marin Preda ca eu să fac „Moromeții”. Era în preajma Paștelui și urmând tradiția, Toma a pregătit un miel ca la aromâni. M-a invitat pe mine, mi-a invitat și părinții și firește pe Marin Preda. Preda era fascinat de ce poate face bucătăria aromână din miel. Încet, primăvara în primăvară, Preda a ieșit frumos din discreția lui țărănească.

Frumos: Preda primăvara în primăvară la o masă aromână. Iar vârat, dacă tot ne aflăm la o masă la care amfitrion este un aromân, ei bine, vârat, ca substantiv, are sensul de loc unde sunt duse vara oile la pășunat. Deci, discuții...

Discuții elegante dar, până la urmă, Preda s-a închis în scepticism. Preda era un om cu picioarele bine așezate pe pământ, însoțit uneori de umbra sărăciei în care se născuse.

Era marcat de ea.

Da, era marcat de spectrul sărăciei și din acest motiv, la el, orice se convertea printr-un „ce câștig?”

Pragmatic.

Excesiv.

Da, e cunoscută această atitudine a marelui pontif literar al epocii, care nu publica la Editura Cartea Românească niciun critic, nicio culegere

de cronici, dacă două-trei texte nu erau și despre cărțile sale. Gurile rele... I-ați înțeles ezitarea?

Da. Se făcuse un film după „Marele singuratic”, de care el nu era mulțumit.

Cum a primit Toma Caragiu această... nereușită?

A fost destul de afectat de „trădarea” asta. Poate că din acest motiv m-a susținut necondiționat, ulterior, să fac primul film numit „Iarba verde de acasă”.

Maestre Gulea, sunt convins că tinerii noștri cititori doresc să afle de la dumneavoastră, de ce are nevoie un om aflat la început de carieră?

Vreau să spun că un om aflat la început de carieră, dacă nu are șansa să întâlnească un gest generos îi va fi foarte greu să izbândească spre culmi. Eu, după „Iarba verde de acasă”, am mai făcut filme, dar Toma nu mai era. Preda nici el. Și atunci am ajuns la momentul la care am îndrăznit. «Dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea!»

Iar îndrăzneala mea a surprins pe mulți. Chiar și pe mine!

De ce?

Pentru că era extrem de riscant, „Moromeții” fiind o carte de identitate maximă pentru literatura română.

Nu exista cale de mijloc într-o astfel de acțiune? Nu! Ori reușeam, ori îmi frângeam gâtul.

Selecția actorilor, a actorului principal a fost dificilă?

Și da și nu. Exista, la vremea aceea, o pleiadă de actori remarcabili din care unii capabili să-l interpreteze pe Moromete.

Cum s-a derulat munca de căutare pentru cel ales să-l „joace” pe Niculae?

Căutam, făceam căutări prin școli, în special prin școlile din mediul rural.

Și unde l-ați găsit?

Într-o comună lângă Alexandria.

Maestre, i-ați urmărit ulterior evoluția?

Da. N-a îmbrățișat cariera de actor. Este absolvent al „Academiei de Științe Economice” și are o afacere în domeniul panificației.

Personal, cred că ați găsit un copil înzestrat cu o inteligență mult peste medie iar, la sfârșitul filmărilor, ați lăsat în urmă un om.

Da, avea o inteligență extraordinară și de acest lucru îți dădeai seama privindu-i ochii. Filmul se face din detalii, din lucruri care aparent par lipsite de importanță.

Civilizația ochiului, maestre Gulea... Și mai ce avea el atunci când l-ați văzut ca să vă convingă să-l alegeți pentru un rol care putea copleși, năuci chiar, mulți copii?

Avea datele primare pentru film. Nu era copleșit de emoție. Copilul acesta m-a convins repede. Avea o voce ușor umbră de tristețe. Și ochii.

Maestre, chiar tencuiți, ochii sfinților pot vindeca orbirea, dacă tot vorbim despre oamenii începutului de secol XX. Adaptabil elevul Marius Badea, la lumina personajului?

Da. Pe toată durata filmului nu avea nevoie de multe indicații, astfel încât colaborarea cu el a fost o încântare.

Își făurise un reper artistic?

Rebengiu reprezenta pentru el punctul de reper. L-a intuit perfect. Era susținut și de o capacitate de selecție fără greș.

La fel de mult ați căutat și locul de filmare?

Tot așa, căutând mult. Nefiind dornic să reconstitui prin decoruri.

Nu credeți în reconstituire? În autenticitatea ei?

Cred în reconstituire, în autenticitatea reconstituirii, dar nu o prețuiesc.

Unde ați găsit locul?

În Teleorman. Un sat care se numea Talpa, Talpa Ogrăzii, și care nu cerea multe modificări.

Filmările au durat mult?

Cam patru luni.

Patru luni pentru o capodoperă...

Și au mai fost și presiunile.

Presiuni ideologice?

Da. Se crease, nu știu de ce, o atmosferă deosebit de potrivnică filmului.

Poate nu ați tras destul de Moromete spre comunism. Și spun asta fiindcă mă gândesc la răspunsul dat de Mihail Șolohov, autorul «Donului liniștit» care, întrebat de ce nu l-a făcut bolșevic pe eroul principal al romanului, a răspuns: „Eu l-am tras spre comunism, dar el n-a vrut să vină!”. Maestre, în ce fel ați încercat să vă apropiați de Ilie Moromete?

Vezi tu, noi doi fiind și mini și tini (și eu și tu n.m.) aromâni de origine, deci oameni ai muntelui, ne-am teme, privind printr-o prismă regionalistă, că fiind el Moromete, om de la câmpie, poate duce la o cerință anume. Eu am încercat însă să mă apropii de Moromete în asemenea fel încât să pot reda cât mai fidel modul de viață și de gândire al său.

STERE GULEA

Care este latura moromețiană căreia i-ați acordat înțelegere în actul de creație artistică?

Personal, la Moromete importanță mi s-a părut partea umană, mai mult chiar decât patina sărăciei existentă pe calota pălăriei.

De ce se teme un regizor ca dumneavoastră?

De inautenticitate.

Cum este regizorul, omul Stere Gulea văzut de...

hai să spunem, de actori și colaboratori?

E greu să mă judec. Cel mai bine ar spune ceilalți.

Știți dumneavoastră ce spun ei.

Păi... nu știu.

Ce nu știți?

Nu știu să umilesc oamenii. Nu îmi place așa ceva. Nu fac parte din regizorii care merg chiar pe depersonalizare, ca mod de lucru. Eu pot să influențez, dar nu să impun.

Ce vă mânăște România de azi?

Modul mult prea larg în care se așează în România seriozitatea muncii.

Cu cine din actorii români de origine aromână v-ar fi plăcut să lucrați?

Mi-e teamă să nu nedreptățesc, să nu greșesc. Sigur cu Toma.

Cu Vraca?

Vraca era actor de teatru și eu acolo nu mă bag.

Dar «Brâncoveanu»?

Da, dar tot actor de teatru a rămas. Mi-e greu să aleg pentru că machedonii au dat mulți actori, mari, uriași. Vraca, Manolescu, Caramitru, Nicu Constantin, Eliza Petrăchescu și mulți, mulți alții.

Vorbiți-mi puțin despre un alt mare regizor român, de care vă apropie atât profesia, cât și limba.

Dan Pița?

Vă rog.

Dan Pița este un nume consacrat. Suntem colegi și prieteni. Tatăl lui era din neamul avdâliților și a fost ofițer de carieră cu grad de colonel. Dar fiindcă veni vorba de Dan și de artiștii de origine aromână vreau să-ti spun ceva.

Vă ascult.

Vasile dragă, dintre toți aromânii care slujesc teatrul și filmul românesc, eu vorbesc cel mai bine limba noastră! (Râde, râde frumos n.m.)

Ediție coordonată de Diana MIHAI